

Tarih & Gelecek Dergisi

Journal of History & Future

Öğr. Gör.
Tahsin HAZIRBULAN

Munzur Üniversitesi A.İ.T
Bölümü, Tunceli
thazirbulan@hotmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9779-6022>

Başvuruda bulundu.
Applied
27/12/2019

Kabul edildi.
Accepted
22/03/2020

Eser Geçmişi / Article Past:

Araştırma Makalesi

DOI: <http://dx.doi.org/10.21551/jhf.666227>

Research Paper

Orjinal Makale / Original Paper

Sadaka-i Sultânî Defterine Göre Havâss-ı Refîa'da Mahalleler ve Fakirleri

According to the Sadaka-i Sultânî Notebook the Streets and its Poor People at Havâss-ı Refîa

Öz

Gerçek ve doğruluk anlamlarına karşılık olarak kullanılabilen “sıdk” kökünden türetilen “sadaka” kelimesi, dinî bir vecibeye yüklenmiş yardım, yardımlaşma, gönüllü bağış vb. olarak nitelendirilebilecek davranışların geneli için kullanılmaktadır. İslam inancı, toplumda görülen yoksulluk ve düşkünlüğün ortadan kaldırılması için gerek ferdî gerekse toplumsal olarak mücadele etmeyi bir görev olarak görmüştür. Bu anlayış nedeniyle yoksula ve ihtiyaç sahiplerine yardım etmek, fakirleri ve yolda kalmışları doyurmak ve barındırmak ibadet olarak nitelendirilmiştir.

Osmanlı Devleti idaresinde kurulan vakıflarda söz konusu amaçları gerçekleştirme amacıyla kurulmuştur. Bununla birlikte imparatorluğun her noktasında bulunan tekke ve zaviyelerde bu gruplarla ilgilenmeyi kendileri için bir görev olarak kabul etmişlerdir. Osmanlı Sultanları ve hanedanın diğer üyeleri de kurduğu vakıflarla bu tür organizasyonlara destek vermiştir.

Vakıfların haricinde Osmanlı sultanları bayram, düğün, cenaze, sefer, zafer vb. gibi durumlarda özellikle İstanbul halkına bağış veya ihsanlarda bulunmuştur. Özellikle sultanların çıktıkları ilk seferlerde saray efradına ve fakirlere dağıtılmak üzere sadaka ve ihsanlarda bulunması belgelere yansımıştır.

1240/1825 tarihli defter Sultanların “sadaka” anlayışlarının bir yansımasıdır. Çalışmamızda da bu anlayış doğrultusunda payitaht'ın üç beldesinden birisi ve önemli bir dinî merkez olarak bilinen Eyüb Sultan sınırlarında ki mahalle, kasaba ve köylerinde sadaka verilen şahısların künye bilgileri ile “Osmanlı İmparatorluğunda Sadaka” ve “Sultan Sadakaları” hakkında bilgiler verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, İstanbul, Eyüb Sultan, Mahalle, Sadaka

Abstract

The word “Sadaaka” means charity, derived from “sıdk” root, which can be used in response to the meaning of truth and righteousness, refers to aid, assistance, voluntary donation, etc., which are imposed on a religious duty. It is used for the general behavior that can be described as. Islam has seen it as a duty, both individually and socially, to combat poverty and indulgence in society. Because of this understanding, to help the poor and the needy, to feed the poor and those who stay on the road and harbored as worship.

It was established with the aim of realizing these aims in the foundations established under the administration of the Ottoman State. However, in all the dervish lodges and lodges throughout the empire, it was their duty to take care of these groups. Ottoman Sultans and other members of

ATIF: HAZIRBULAN Tahsin., “Sadaka-i Sultânî Defterine Göre Havâss-ı Refîa'da Mahalleler ve Fakirleri”, *Tarih ve Gelecek Dergisi*, 6/1 (Mart 2020), s. (89-117)

CITE: HAZIRBULAN Tahsin., “According to the Sadaka-i Sultânî Notebook the Streets and its Poor People at Havâss-ı Refîa”, *Journal of History and Future*, 6/1 (March 2020), pp. (89-117)

the dynasty were also involved in this organization.

Apart from the foundations, Ottoman sultans were able to organize festivals, weddings, funerals, expeditions, victories and so on. In such cases, he made donations or grants to the people of Istanbul in particular. In particular, the first time the sultans went to the palace efrad and charity to be distributed to the poor and the bestowal is reflected in the documents.

The notebook dated 1240/1825 is a reflection of the Sultan's "charity" understanding. In our study, in line with this understanding, information about the charity given in one of the three districts of payitaht and in the neighborhoods, towns and villages in the borders of Eyub Sultan, known as an important religious center, and information about "Charity in the Ottoman Empire" and "Sultan Charity" will be given.

Keywords: Ottoman, Istanbul, Eyüb Sultan, Neighborhood, Charity

Giriş

Islâm inancının ortaya koymuş olduğu toplumsal prensipler içerisinde yoksulluk ve düşkünlük ile mücadele edilmesi bir zorunluluk olarak görülmüştür. Gerek Osmanlı devleti gerekse öncesinde kurulan Türk-İslâm Beylikleri ve Devletleri bu zorunluluğu vakıflar aracılığıyla aşmak istemişlerdir.¹ Yöneticinin toplumsal statüsünün belirlenmesinde yaptırdığı hayrî eserler ile yaptığı aynî ve nakdî yardımlar belirleyici bir yer tutar. Osmanlı hanedanı ve üst düzey bürokratlar bu anlayış nedeniyle toplumsal bir yardımlaşma aracı olarak vakıfları ve sadakayı kullanmışlardır.

Sosyal devlet olma anlayışı bütün devletlerin ortak özelliklerindedir. Türk-İslâm siyasi düşüncesinde "Adalet Dairesi" kavramında ilk halkayı halk oluşturur. Halkı ayakta tutan yegâne unsur ise adil devlettir.² Gelibolulu Mustafa Ali Nushatü's-Selâtin adlı eserinde halka yapılacak olan bahşiş ve yardımların adaletli yapılması gerektiğini ifade eder.³ Siyasetnameler içerisinde de halka karşı cömertlik, iyilik, insaf, adaletle hareket etme ve ihsanda bulunmak padişahlığın mürüvvetinden sayılmış ve memleketin devamını ve kararlılığını sağladığı ifade edilmiştir.⁴

Vakıfların haricinde bireysel olarak yapılan sadaka bağışları Osmanlı Sultanlarının yaptığı önemli yardımlardandır. Sultan bu bağışın giderlerini kendisine ait "ceyb-i hümayun" gelirlerinden yapabildiği gibi, dış hazineden de yaptırabilmekteydi.⁵ Bu tür yardım ve bağışların hanedanın toplum nezdinde ki statüsünün yükselmesine neden olduğu söylenebilir.

Çalışmada bu anlayışın yazılı bir örneği olan sadaka defterine göre payitahtın üç beldesinden birisi olan ve önemli bir dinî merkez olarak görülen Eyüp Sultan'da Ramazan ayında dağıtılan sadakadan bahsedilecektir. Söz konusu sadaka beldenin idari sınırları içerisinde (mahalle, kasaba, köy) dağıtılmıştır. Kayıtlarda sadaka dağıtımını öncesi muhtar ve imamlar aracılığıyla mahallerde

- 1 Nazif Öztürk, "İslam ve Türk Kültüründe Vakıflar", **Vakıflar Dergisi**, Sayı 29, Ankara 2005, s. 7-20.
- 2 Kâtib Çelebi, "**Düstûru'l-amel li İslâhi'l-halel**", (Haz. Ensar Köse), Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul 2016, s. 111.
- 3 Gelibolulu Mustafa Ali, "**Nushatü's-Selâtin**", (Haz. Faris Çerçi), Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul 2015, s. 112.
- 4 Şeyhoğlu Mustafa, "**Kenzü'l-Küberâ ve Mehekkü'l-Ulemâ**", (Haz. Kemal Yavuz), Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul 2013, 95.
- 5 Mehmet Nuri Tunç, "**Ceyb-i Hümayûn Hazinesi ve Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi r.1288 (m.1872) Tarihli Ceyb ve Harc-ı Hâssa Defterlerinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi**", **Gaziantep Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi**, Gaziantep 2013, s. 32.

fukara tespiti ve tahriri yapılmıştır. Yapılan tahrirden sonra saray tarafından görevlendirilen bir yetkilinin gözetiminde ihtiyaç sahibi kimselere sadaka dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Çalışmamızda defterde ki bilgilerden hareketle konu bütünlüğünün anlaşılması amacıyla vakıf kurumu ve bunun haricinde farklı bir yardımlaşma anlayışı olarak değerlendireceğimiz “sadaka”, “ihsan”, “bağış” vb. yardımlar hakkında bilgiler verilmiştir. Ana kaynak olarak kullanılan “Sadaka Defteri” hakkında genel bilgilerden sonra defterden hareketle oluşturulan mahalleler ve fakirlerin özellikleri belirtilmiştir.

Bu çalışmayla yöneten ve yönetilen için farklı bir sosyal yardımlaşma aracı olarak kullanılan sadaka kavramıyla birlikte, şehir ve mahalle merkezli çalışmalara katkı sunmak amaçlanmıştır.

1. Osmanlı Devletinde Sadaka, İhsân ve Bağış

İslâm ve Osmanlı hukukunda vakıf kelimesi üç kelimeye karşılık gelmektedir: “Vakıf, habs (hubs), sadaka.⁶ Vakıf, kelime anlamıyla, “*durmak, alıkoymak*” anlamlarıyla örtüşmektedir. Hukukî teamüller neticesinde kurulan vakıf hayrî amaçlar için kurulan bir müessesedir. İslam ve Osmanlı hukukunda ve sosyal hayatında vakıflar; sosyal devlet anlayışının bir tezahürü olarak ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte ahiret inancı ve yardımlaşma isteği de vakıfların kurulmasında önemli faktörlerden olmuştur. Vakıf kurumunun oluşturulmasında ve sürdürülmesinde devlet teşviki söz konusudur. Vakfa yapılacak toprak bağışları, vakıflardan vergi alınmaması, vakıf mallarının istimlâk edilmemesi, vakfiye şartlarına uyulması vb gibi farklı konularda devlet, vakıfların faaliyetlerinin sürdürülmesini sağlamaya çalışır. Böylelikle devlet aslı görevi olan “tebaanın” sosyal ihtiyaçlarının karşılanması, eğitim, sağlık, barınma vb. gibi toplumsal sorumluluğunu büyük ölçüde iş birliği yaptığı vakıflara devretmektedir.⁷

Osmanlı hanedanı tarafından yaptırılmış olan cami, han, hamam, medrese, imaret, suyolları, vb. gibi hayrat eserlerinde, sunulan hizmetlerin sürekliliğinin sağlanması amacıyla akarı (geliri) çok fazla olan vakıflar kurulmuştur. Mimari ve nakdi değerler üzerine kurulan bu gibi hanedan vakıflarının haricinde yine hanedan mensupları, var olan bir kuruma/vakfa kendilerine ait olan para, değerli madenler, kitap vb. gibi malları bağış yoluyla vakfetmişlerdir.⁸ Osmanlı hanedanı topluma karşı yapmış olduğu vakıf anlayışının dışında infak, atıyye, sadaka vb. türden gönüllü olarak yapılan yardımları da yapmıştır. Hanedanın yapmış olduğu en büyük yardımlar/vakıflar özelde Haremeyn bölgesindedir.⁹ Ayrıca her sene hac mevsiminde Haremeyn’e gönderilen Surre Alayları da hanedanın ve Osmanlı toplumunun yaptığı büyük bağışlardır.¹⁰

Gerçek ve doğruluk anlamlarına karşılık olarak kullanılabilen “*sıdk*” kökünden türetilen “*sadaka*” kelimesi ise dinî bir vecibeye yüklenmiş yardım, yardımlaşma, gönüllü bağış vb. olarak nitelendirilebilecek davranışların geneli için kullanılmaktadır. Sadaka vermeye tasadduk denilir.

-
- 6 Ahmet Akgündüz, “İslâm Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi”, OSAV Yayınları, İstanbul 1996, s. 76.
  - 7 Bu konu hakkında geniş bilgi için Bknz: Hacı Mehmet Günay, Bahaeddin Yediyıldız, “*Vakıf*”, TDV DİA, c. 42 İstanbul 2012, s.475-486.
  - 8 Mehmet İnbaşı, Tahsin Hazırbulan, “*Fatih Sultan Mehmed’in Sahn-ı Semân Medreselerine Vakfettiği Kitaplar*”, Osmanlı İstanbulu VI, 29 Mayıs Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2019, s.62.
  - 9 Bknz: Muhammed el-Emin el-Mekki, “*Osmanlı Padişahlarının Haremeyn Hizmetleri*”, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2009. Mustafa Güler, “*Osmanlı Devletinde Haremeyn Vakıfları*”, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2011.
  - 10 Bu konu hakkında geniş bilgi için Bknz: Münir Atalar, “*Osmanlı Devleti’nde Surre-i Hümayun ve Surre Alayları*”, DİB Yayınları, Ankara 2015.

İslam anlayışına göre beş tür sadaka vardır: Zekât, fitre, adak, fidye/kefare, gönüllü bağış.¹¹

İnfak kavramı da sadaka kavramıyla benzer özellikler taşır. İnfak, Allah'ın sevgisini kazanmak amacıyla maddî birikimlerinden bir kısmının ihtiyaç sahibi kişi ve kurumlara karşılıksız olarak verilmesidir. Farz olarak verilmesi gereken zekât, fitre vb. de infak olarak nitelendirilebilir.¹² Sadaka, infak, zekât, bağış vb. gibi hayrî amaçlarla yapılan yardımlar kişinin cömert olduğunu göstermektedir. İslâm inancında cömertlik fazilet olarak görülmüştür. Cömertlik, kişiyi cimrilik ve bencillikten uzak tuttuğu için Allah rızası ve insan sevgisinden oluşan ahlâkî bir muhtevaya kavuşmasına neden olmaktadır. Bu nedenlerden dolayı İslâm inancı kişinin cömert olmasını teşvik ve tavsiye etmiştir.¹³

Osmanlı İmparatorluğu'nda vakıf, zekât, sadaka, infak vb. gibi kavramların tamamının bulunduğu kurumlar bulunmaktadır. Tekkeler, zaviyeler vb. dinî kurumlarla birlikte vakıflar bu tür yerlerdendir. Bu eserlerin oluşumunda dinî bir ifade olan "*Sadaka-i Cariye*" kavramı özel bir öneme sahiptir. Bu yerlere yapılan zekât, sadaka, infak vb. gibi bağışlar ile sosyal yardımlaşma duygusu gelişme göstermiştir. Bununla birlikte vakıf anlayışı neticesinde cami, okul, köprü, aşevi, han, hamam gibi sosyal içerikli hizmetler veren hayır tesisleri ile birlikte yeni yerleşim yerleri de ortaya çıkmıştır.¹⁴

Hanedanın yapmış olduğu ilk bağış Osman Bey tarafından rüyasını yorumlayan Derviş Tururoğlu'na yapılmıştır.¹⁵ Kuruluş döneminde özellikle dini grup ve zümrelere de büyük bağışlarda bulunulmuştur. Özellikle padişahlar her türlü tören, gezi ve kutlamalarda bağış/ihsan yapmaktadır. Padişahın, camilere gidişlerinde, binişlerde, tebdillerde, güreşen pehlivanlara, veladet-i hümayunda ve yeniçeri sakaları için verdiği ihsanlar vardır. Bununla birlikte Ramazan ayında Cuma ve Teravîh, Kadir Gecesi namazları için muhtelif camilere, iftar için kasırlara, Hırka-i şerif ziyaretine gittiğinde dağıttığı ayrıca mahiye ve cuma günleri mutat olarak verdiği ihsanlara ve sadakalara ait çok sayıda arşiv belgesi bulunmaktadır.¹⁶ Padişahların yaptığı bu bağışlar için Enderun hazine koğuşuna bağlı "*Çantacı*" olarak adlandırılan görevliler bulunmaktadır. Bu görevliler padişahla birlikte hareket ederler ve içi altın/gümüş para ile dolu çantayı taşırlardı.¹⁷

Devletin, doğrudan yapmış olduğu ya da teşvik etmiş olduğu sosyal yardımların dışında toplumun yardımlaşma duygusunu istismar eden dilencilik, toplayıcılık vb. gibi faaliyetlerle de mücadele ettiği belgelere yansımıştır. Örneğin dilenciler için "*Dilenciler Başbuğluğu*" oluşturularak bu başbuğluk için nizamname, yönetmelik vb. gibi idari tedbirler alınmış, kuralları ihlal edenler için sürgün ve kürek cezası gibi ağır cezalar uygulamıştır.¹⁸ Bu tür grupların kontrolü de subaşının

11 Ali Duman, "*Sadaka*", TDV DİA, c. 35, İstanbul 2008, s. 383.

12 Mustafa Çağrı, "*İnfak*", TDV DİA, c. 22, İstanbul 2000, s. 290-291.

13 Mustafa Çağrı, "*Cömertlik*", TDV DİA, c. 8, İstanbul 1993, s. 72.

14 Görgün Özcan, "*Osmanlı Şehirciliği ve Vakıflar*", Yeditepe Yayınları, İstanbul 2017, s. 131-155.

15 Âşık Paşazâde, "*Osmanoğullarının Tarihi*", Haz. Kemal Yavuz, M. A. Yekta Saraç, K Kitaplığı, İstanbul 2003, s. 58,59.

16 TSMA. D. 2353, 2424, 2434, 2477, 2493, 10457. Padişahların bu kalemde yapmış oldukları harcamalar genellikle Ceyb-i Hümayun ve Hare-i Hassa Defterlerinde bulunmaktadır. Bakınız: Mesut Yolal, "*01490, 01491 ve 1492 numaralı Hazine-i Hassa (Ceyb-i Hümayûn) Defterlerinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (r.1327-1328/m.1911-1912)*", *Gaziantep Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi*, Gaziantep 2013, s. 23, 27,32, 37, 39, 44, 47, 53, 55, 57, 60, 62, 74, 77 vd.

17 İ. Hakkı Uzunçarşılı, "*Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı*", TTK, Ankara 1988, s. 316. M. Zeki Pakalın, "*Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*", MEB Yayınları, Cilt 1, İstanbul 1993, s. 324.

18 Said Öztürk, "*Osmanlı Devleti'nde Dilencilik Önlenmesi*", *Bir Kent Sorunu: Dilencilik Sempozyumu*, İstanbul 2009, s. 112-119.

görevleri arasında sayılmıştır.¹⁹

Osmanlı Devleti, vakıflar, zekât, sadaka, ihsân vb. gibi uygulamalar ile sosyal yapıyı genellikle ekonomik olarak rahatlatmıştır. Yapılan bu tür yardımlar ile hanedanın toplumda ki konumu her zaman en üst seviyede olmuştur. Makaleye konu olan defter de bu tezahürün önemli bir yansımasıdır. 43 mahallede ve üç köyde 600 kişiye yapılan sadaka yardımı ile toplumda ihtiyaç sahiplerinin “Sultân” tarafından unutulmadığı açıktır. Maddi yardımların haricinde adak olarak veya kurban bayramında kesilen kurbanlıklarda yine bu türden insanlara dağıtılmıştır.²⁰ Bu türden yardımlaşmalar bugün de farklı isim ve uygulamalar ile güncelliğini devam ettirmektedir.

2. TSMA. D. 02534 Defterinin Özellikleri

Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivinde, TSMA. D. 002534 koduyla “Müfredat Defteri” olarak kaydedilen ve açıklama kısmında: “Eyüb Kadısı Mehmed Teyfik mühür ve imzasıyla tasdikli sadaka-i şahane defteri: Serasker Hüsrev Paşa vasıtasıyla fakirlere tevzi” edilmek üzere gönderilen 3000 kuruşun Eyüb baş imamı, Eyüb ve Hasköy mahalleleri imam ve muhtarları tarafından isimleri belirtilen kimselere tevzi” edildiğini muhtevi olarak” yazan defter toplam yedi sayfa/on dört varaktan oluşmaktadır. Sadaka-i Sultânî olarak nitelendirdiğimiz defterde kaydedilen ilk mahalle Camii Kebîr son mahalle ise El Hac Şaban mahallesidir. Defterin kapağı bulunmamaktadır. Defter sayfa usulüne göre Latin rakamlarla numaralandırılmış ve numaralandırmaya ikinci sayfadan başlanmıştır.²¹ Defterin, 27Ramazan 1240/ 15 Mayıs 1825 tarihinde II. Mahmud döneminde tutulduğu kayıttan anlaşılmaktadır.

İkinci varağın üst kısmında bulunan açıklama defterin hangi amaçla tutulduğu hakkında bilgi vermektedir. Açıklamada, Âsitâne-i Sa’âdette sâkin fukarâ ve muhtâcîn için ihsân buyrulan sadaka-i hümayûn akçesinden Medîne-i Hazret-i ebâ Eyyûb [el-]Ensârî Radiya’llahu anh mahallesinde kâ’inen sâ’il olmayarak fakîr ü magrûru’l-hâl ve ‘âcizü’l-ahvâl kimesnelere tevzi’ ve taksîm olunmak bâbında halâsı ‘asker devletlü inâyetlü Hüsrev Mehmed Paşa Hazretleri taraflarından Medîne-i mezbûre mahallesine ... vurûd iden üç bin guruş Medîne-i mezbûre baş imâmı fazîletlü el-hâc Abdu’llah Efendi ve mahallâtü mezkûrat-ı e’imme ve muhtârları ma’rifetiyle tahrîr ve huzûr-ı şer’e takdîm eyledikleri defterleri manzûmece tevzi’ ve taksîm olunan mahallâtü mezkûrat fukarası defteridir ki ber-vech-i âfî ale’l-esâmi zikr olunur fi’l-yevm seb’a ve’l-’işrin min şehri ramâzanü’l- mübârek li-seneyi erbâ’in ve mieteyn ve elf²²” [27 Ramazan 1240] yazmaktadır.

3. TSMA. D. 02534 Defterine Göre Eyüb Sultan’da Mahalleler, Karyeler ve Fukaralar

Defterde görüldüğü üzere Âsitâne’de bulunan fakir ve muhtaç insanlar için bir “Sadaka-i Sultânî” bütçesi bulunmaktadır.²³ Sadakanın dağıtımından önce sadaka verilecek kişilerin mahalle muhtarları ve imamları tarafından tespit ve tahrir edildiğini de yine kayıttan öğrenilmektedir. Bu türden yardımlar için bağış öncesinde tahrir yapılması sadaka miktarı ve dağıtılacak kişilerin

19 Zeki Tekin, “Osmanlı İstanbul’unda Dilencilik”, **Büyük İstanbul Tarihi Ansiklopedisi**, C. IV. İBB Kültür A.Ş. Yayınları, İstanbul 2015, s. 455.

20 TSMA. D.9226, D. 2352.

21 Dipnotlarda defter bu numaralara göre varak olarak gösterilmiştir.

22 TSMA. D. 02534, v. 2 a.

23 “Sadakâ-i Hümayun akçeleri” “Ceyb-i Hümayun” giderleri içerisinde veya dış hazine ile devlet hazinesinde de verilebilirdi. Bknz: Halil Sahillioğlu, “Ceyb-i Hümayun”, **TDV DİA**, C. 7. İstanbul 1993, s. 466.

kim olduğunun saray tarafından bilinmesi açısından önemlidir.²⁴ Kadının sorumluluğu altında bulunan imamlar; mahalle, köy, mezraa gibi yerlerde devletin muhatap aldığı dini/ıdarî görevlidir. Tanzimat ve sonrasına kadar imam mahallenin devlet karşısında ki sorumlusudur.²⁵ Bu sorumluluk 1839'dan sonra tedrici olarak yeni oluşturulan muhtar(lık)lara geç(iril)miştir.²⁶ Sadaka defterinde yapılan tahrir çalışması ve sonrasında yapılan yardımlara Eyüp Sultan imam ve muhtarlarının katkısı bu geçiş aşaması olarak ta değerlendirilebilir.

Muhtar ve imamların, 43 mahalle ve üç köyde çeşitli özellikleri belirtilerek (fakir, dul, yetim vb.) tespit ve tahrir ettiği 600 kişiye sadaka dağıtımını için sarayı temsilen Hüsrev Paşa görevlendirilmiştir. Hüsrev Paşa'ya sadaka dağıtımında Eyüp Baş İmamı Hacı Abdullah Efendi refakat etmiş ve fakirler için 3000 kuruş sadaka dağıtılmıştır.

Kayıttan sadakanın Ramazan ayında dağıtıldığı anlaşılmaktadır. Ramazan ayında yardımlaşma duygusu daha belirginleşir. Bu ay içerisinde yapılan bağışların daha sevap olacağı ve hayır duaların karşılık bulacağına inanılır.²⁷ Sadakanın Eyüp Sultan fukaralarına dağıtılması bilinçli bir tercih olarak değerlendirilebilir. Bu tercihte sahabelerin büyüklerinden olan ve İstanbul kuşatmasına katılarak burada şehit düşen Eyüp Sultan'ın türbesinin bulunması en belirgin etkidir. Fetihden sonra Akşemseddin tarafından kabri bulunan Eyyüb El Ensâri için buraya bir türbe, camii ve imaret kurulmuştur.²⁸ Ayrıca söz konusu türbe padişahların kılıç kuşandığı önemli dini merkezlerden birisidir.²⁹ Eyüp Sultan ve beldesinin manevî özelliklerinden dolayı sadaka Ramazan ayı içerisinde burada ki mukim fakirlere dağıtılmıştır.

“Âsitâne-i Sa'âdette sâkin fukarâ ve muhtâcîn için ihsân buyrulan sadaka-i hümâyûn akçesinden...” şeklinde ki kayıttan sonra Eyüb'de ki mahalleler varsa konumlarına göre sırasıyla kaydedilmiştir. Hull kökünden türetilen mahalle kelimesi, “bir yere konmak, yerleşmek” anlamında ikâmet edilen yere verilen isimdir.³⁰ Osmanlı Devletinde mahalle şehrin merkezi olarak kabul edilen idari merkez, camii ve çarşının dışında kalan yerleri oluşturan ve farklı yönleri bünyesinde barındıran yerdir. Tahrirde ilk olarak *Camii Kebîr* mahallesinin kaydedilmiş olması Eyüp Sultan beldesinin bu camii etrafında kurulduğu hakkında ipucu vermektedir. Mahalleler, Osmanlı millet sistemine uygun olarak kurulmuş olup, mahalle sakinleri ise birbirlerine müteselsil olarak kefil olan merkezi idarenin en önemli parçasıdır.³¹ Mahalleler içerisinde, aynı yerden göç etmiş olanların, belirli bir meslek grubu veya belirli bir dini zümrenin yoğun olarak yaşadığı yerlerde bulunmaktadır. Bu özellikleri mahallelerin isimlerine etki etmiştir. Böylelikle mahalleler, etnik, dinsel,

24 İstanbul'un genelinde dağıtılan sadaka-i sultânî içinde aynı uygulamanın olduğunu yine benzer bir defterden görmekteyiz. Bknz: Mehmet İnbaşı, Tahsin Hazırbulan, “*Sadakâ-i Sultânî Defterine Göre İstanbul: Semtler, Mahalleler, Fakirler*”, VII. Osmanlı İstanbul Sempozyumu, İstanbul 2019. (Sempozyumda sunulan tam metin bildiri)

25 Kemal Beydilli, “*İmam*”, TDV DİA, c. 22, İstanbul 2000, s. 181-183.

26 Bknz: Mehmet Güneş, “*Osmanlı Döneminde Muhtarlık ve İhtiyar Meclisi (1829-1871)*”, Kitapevi Yayınları, İstanbul 2014.

27 Hacı Mehmet Günay, “*Ramazan*”, TDV DİA, C. 34, İstanbul 2007, s. 434.

28 İsmail Habib Sevük, “*Fatih'in İstanbul'da ki İlk Eseri Eyyüb-Sultan Sitesi*”, *Fatih ve İstanbul*, C. 1, Sayı 1, İstanbul 1953, s. 13.

29 T. Nejat Eralp, “*Eyüp Sultan ve Osmanlı Hükümdarlarının Kılıç Kuşanma Törenleri: Taklid-i Seyf*”, *Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla II. Eyüp Sultan Sempozyumu*: Tebliğler (8-10 Mayıs 1998), İstanbul, 1998, s. 153.

30 Ali Murat Yel-Mustafa Sabri Küçükaşçı, “*Mahalle*”, TDV DİA, c. 7, Ankara 2003, s. 323.

31 Mehmet Karagöz, “*Osmanlıda Şehir ve Şehirli Mekân-İnsan-Beşeri Münasebetler*” (XV-XVIII Yüzyıl), *Osmanlı Ansiklopedisi*, C. IV, Ankara 1999, s. 105-107.

kabilesele vb. ayrıcalıklarını sürdürmüşlerdir.³² Sadaka defterinde ismi geçen Baba Haydar, Kasım Çavuş, Sofular, Cebecibaşı, Merkez Efendi vb. gibi mahalle isimleri de bu duruma örnek olarak sterilebilir.

Defterde mahalle ismi belirtildikten sonra Sadaka-i Sultâni'den faydalanacak fakirler varsa acezeler hastalık/yetimlik/dulluk vb. özellikleri belirtilerek kaydedilmiştir. Sadakadan istifade edecek olan fukaralar büyük oranda benzer koşullara ve özelliklere sahip kişilerden oluşmuştur. Bu kişiler içerisinde dul, yetim, tekâüd olanlarla birlikte âmâ, yekçeşm, çolak, meczub olarak engelli olanlar ve şeyh, imam, talebe vb. gibi dinî zümrelerden olanlarla mahallede görevli olan saka, didebân, kapıcı vb. kişiler ve yakınları da bulunmaktadır. *Abdulvedûd nâm-ı diğer Hadice Sultan Mahallesi* örneğinde olduğu gibi kayıtlar şahısların özelliklerini belirtir şekilde tutulmuştur. Defterde bulunan bütün mahallelerde aynı türden gruplar bulunmaktadır.

Mahalle-i Abdülvedud nâm-ı diğer Hadice Sultan*					
<i>Esir faraş takkeci Mehmed</i>	<i>Zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Oğlu Ali</i>	<i>Diğer oğlu Ahmed</i>	<i>Derviş Salih</i>	<i>Zevcesi Rukiye Hatun</i>
<i>Kerimesi Fatıma</i>	<i>Eş Şeyh Mehmed Efendi</i>	<i>Merhum Süleyman Ağa zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Yetimi Mehmed</i>	<i>Diğer yetimi Süleyman</i>	<i>Merhum Hasan Ağa zevcesi Halide Hatun</i>
<i>Merhum hattat Ahmed Efendi zevcesi Saide Hatun</i>	<i>Firarı aşçı Hüseyin zevcesi Havva Hatun</i>	<i>Şeyh Ali</i>	Yekûn Aded 15		

* TSMA. D. 02534, v.4b-5a.

Defterden hareketle oluşturulan tabloda ise Eyüp'de kaydedilen bütün mahalle ve köylerin isimleri ve sadakadan istifade eden fukara grupları ve sayıları genel olarak gösterilmiştir:

Tablo 1. Havâss-ı Refîa/Eyüb Sultan Mahalleleri ve Fukara Grupları											
Mahalle Adı	Dul	Yetim	Engelli	İmam-	Meczub	Talebe	Alîl	İhtiyar	Diğer	Yekun	
Camii Kebîr	8	-	-	1	-	-	-	-	4	13	
Kasım Çavuş	9	4	-	-	-	-	1	1	2	17	
Zeyneb Hatun	8	4	-	3	-	-	-	-	9	24	
Sofular	1	-	-	-	-	-	-	1	8	10	
Bıçakçı Ferhad	5	-	1	-	-	-	-	2	2	10	
Musa Çavuş	1	1	-	-	-	-	-	-	1	3	
Ahmed Dede	3	-	-	1	2	-	2	2	1	11	
Düğmeciler	4	1	-	1	-	-	1	2	3	12	

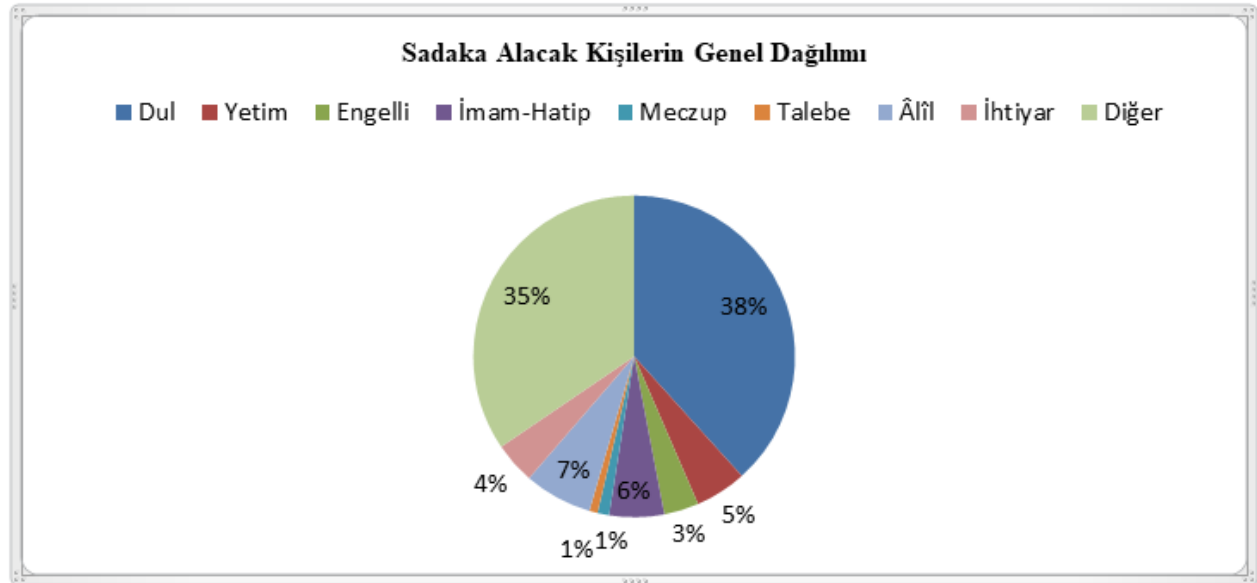
32 Ömer Düzbakar, "Osmanlı Döneminde Mahalle ve İşlevleri", U.Ü. F.E.F. Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl 4, Sayı 5, Bursa 2003, s. 99.

Baba Haydar	9	-	2	-	-	1	9	1	14	36
Ali Paşayı Cedîd	2	-	-	1	-	-	2	1	3	9
El-Hac Hüsrev	3	2	-	-	-	-	-	-	5	10
Otakçı Başı	11	1	-	1	-	-	-	-	-	13
İslâm Beğ	6	-	-	-	-	-	-	-	3	9
Zal Mahmud Paşa	-	-	-	-	-	2	-	-	2	4
Defterdâr Süleyman Çelebi	3	-	-	3	-	-	-	1	3	10
Şah Sultan	2	1	-	-	-	-	-	-	4	7
Silahi Mehmed Beğ	2	-	-	-	-	-	-	-	2	4
Korucu Mehmed Çelebi	7	4	-	-	-	-	2	3	5	21
Takyeci Başı	20	1	1	2	-	-	-	1	9	34
Süleyman Subaşı	12	-	2	-	1	-	-	-	-	15
Emir Buhari	-	-	-	1	-	-	-	-	5	6
Cezeri Kasım Paşa	19	-	4	1	-	1	7	-	8	40
Abdulvedûd nâm-ı diğeri Hadice Sultan	3	2	-	3	-	-	-	-	7	15
Naz Perver nâm-ı diğeri Dere	6	-	1	-	1	-	6	-	4	18
Servi	1	-	-	8	-	-	-	-	9	18
Nişancı Mustafa Paşa	6	-	-	-	-	-	1	4	5	16
Aşçıbaşı	2	-	-	-	-	-	-	-	2	4
Mehmed Beğ	2	2	-	2	-	-	-	-	1	7
Evliya Baba	8	1	2	-	-	-	1	-	7	19
Kara Mescid	5	-	-	-	-	-	-	1	8	14
Cebecibaşı	9	-	-	-	-	-	-	-	2	11
Fethi Çelebi	6	-	2	-	1	-	2	-	11	22
Davud Ağa	7	1	2	3	1	-	-	-	22	36
Karye-i Topçular	-	-	-	2	-	-	1	-	7	10
Karye-i Ali Beğ	2	-	1	-	-	-	-	-	2	5
Merkez Efendi	7	3	2	-	-	-	-	1	3	16
Takyeci der harici Topkapı	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
İlyaszâde der harici Topkapı	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
Defterdâr Mehmed Efendi	6	1	-	-	-	-	1	-	2	10
Karye-i Sadabâd	2	-	-	-	-	-	-	-	2	4
Mahmud Ağa der Südlüce Kasaba-i Hasköy	2	1	-	-	-	-	-	-	2	5
Abdüselâm der Kasaba-i Mezbûr	4	-	1	-	-	-	2	-	-	7
Turşucu Der Kasaba-i Mezbûr	4	-	-	-	-	1	1	1	2	9
Kiremitçi Ahmed Çelebi Der Kasaba-i Mezbûr	4	-	-	-	-	-	1	2	-	7
Keçeci Der Kasaba-i Mezkûr	4	1	-	-	1	-	1	1	-	8
El Hac Şaban Der Kasaba-i Mezbûr	6	-	-	-	-	-	-	-	1	7
Yekûn	230	31	21	33	7	5	41	25	207	600

Eyüb’de sadaka dağıtılan 37 mahalle bulunmaktadır. Buraya bağlı olan Topçular, Ali Beğ ve Sadabad köyleriyle yine Eyüb’e Hasköy Kasabasına bağlı 6 mahalle de sadaka dağıtılan diğer yerleşim yerleri olarak kaydedilmiştir. Bütün yerleşim yerlerinde sadaka alan kişileri belirgin olan özelliklerine göre (dul, yetim, imam-hatib, ihtiyar vb.) kategorize ettiğimizde sadaka alacak olan sosyal yapıyı daha net bir şekilde görebilmekteyiz. Bu yerleşim yerlerinde dul, yetim, imam-hatib vd. olarak sınıflandırdığımız ihtiyaç sahipleri toplamda 600 kişidir. Mahalle ve köylerde sadaka alan kişilerin bir kısmı aynı hanede kalmaktadır. Bazı hanelerde yardım yapılanlar ise sadece bir kişidir. Mahalleler arasında dağıtılacak sadaka miktarı konusunda farklılıklar vardır. Bu farklılıklar fakirlerin sayısı ile doğru orantılıdır. Buna göre ihtiyaç sahibi insanların en yoğun yaşadığı mahalleler içerisinde Cezeri Kasım Paşa, Baba Haydar, Davud Ağa, Takyeci Başlı gelmektedir.³³ En az fakir grubu bir dul, bir yetim ve diğer olarak sınıflandırdığımız kişinin kaydedildiği Musa Çavuş Mahallesi’dir.³⁴ Bu mahalleyi dörder kişiyle Zal Mahmud Paşa, Silahi Mehmed Beğ, Aşçıbaşı mahalleleri ile Sadabad köyü³⁵ takip etmektedir. Verilerin sınırlı olması mahalleler arasında ki bu toplumsal farklılığın hangi etmenlerden dolayı oluştuğunu öğrenmemizi engellemektedir. Tabloya bakıldığında bütün grupların bir arada yaşadığı bir mahalle yoktur. Ancak genel olarak birkaç yerleşim yeri dışında her mahallede dul kadınların olduğu belirgindir. Bu kişilerin oranı % 38’dir. Herhangi bir belirgin özelliği bulunmayan sadece fakir yada ihtiyaç sahibi olarak kaydedilen 201 kişi de oran olarak % 35’lik bir dilime sahiptir. Bu grubu yoğunluğuna göre âlil, yetim ve dinî ünvanlı kişiler izlemektedir. Sadaka alacaklar içerisinde oran olarak en azı temsil eden grup 5 kişiyle talebelerdir. 46 yerleşim yerinde sadece dört mahallede talebe kaydedilmiştir. 6 mahallede kaydedilen sekiz kişilik meczup grubu ise talebelerden sonra oran olarak düşük bir diğer gruptur.

Defterde ismi ve özellikleri belirtilen toplam 600 fukara için 3000 kuruş dağıtılmıştır. Hesap edildiğinde kişi başına düşen sadaka miktarı “5 Kuruş”tur.

Sadaka alacaklar arasında dul olarak kaydedilen kişiler 230 kişi ile en yoğun grubu oluş-

33 TSMA. D. 02534, v.4a, 4b, 3a, 6b.

34 TSMA. D. 02534, v. 2b.

35 TSMA. D. 02534, v. 3b, 5b, 7a.

turmaktadır. Bu kişiler genellikle “*Merhum Hüseyin zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun*”³⁶ örneğinde olduğu gibi eşlerinin isimleri belirtilerek kaydedilmiştir. “*Merhum keresteci Şerif zevcesi Rukiye Hatun*”³⁷ örneğinde olduğu gibi bazı kadınların vefat eden eşlerine ait meslek bilgileri de kaydedilenler arasındadır. En fazla dul kadının kaydedildiği mahalleler 20 kişiyle Takyeci Başı, 19 kişiyle Cezeri Kasım Paşa Mahallesi’dir.³⁸ Baba Haydar Mahallesi’nde 13, Süleyman Subaşı’da 12 Otakçı Başı’nda³⁹ ise 11 kadına bu özelliği nedeniyle sadaka verilmiştir. Eyüp merkezine bağlı diğer mahallelerde ise bu gruptaki kişi sayısı düşüktür. Ali Beğ ve Sadabad köylerinde ise toplamda dört dul kadın sadaka alacaklar arasına kaydedilmiştir.⁴⁰ Hasköy Kasabasına bağlı mahallelerde ise bu özellikte olan kadın sayısı 24 kişidir.⁴¹ Zal Mahmud Paşa, Emir Buhari Mahallesi, Topçular Köyü, Takyeci ve İlyaszâde Mahallelerinde ise bu özellikte sadaka alacak kişi kaydedilmemiştir.⁴²

Bazı mahallelerde dul kadınların çocukları da sadaka verilecekler arasında kaydedilmiştir. Bu kişiler mahdum/kerime, yetim/yetime veya evladı/evladları olarak yazılmıştır. Yetim/Öksüz olarak sadaka alacak olan kişi sayısı ise toplam 36’dır. Bazı hanelerde “..... *Kerimesi Habibe Hatun, Yetimi Mustafa, Diğer yetimi Mehmed*”. Kaydında görüldüğü gibi birden fazla yetim kaydedilmiştir.⁴³ En fazla yetim dörder kişinin kaydedildiği Kasım Çavuş, Zeyneb Hatun, Korucu Mehmed Çelebi Mahallesi’ndedir.⁴⁴ Merkez Efendi’de üç, El-Hac Hüseyin, Hadice Sultan, Mehmed Beğ Mahallelerinde ise ikişer kişi yetim olarak kaydedilmiştir.⁴⁵ Musa Çavuş, Düğmeciler, Otakçı Başı, Şah Sultan, Takyeci Başı, Evliya Baba, Davud Ağa, Defterdar Mehmed Efendi Mahalleleri ile Hasköy Kasabasına bağlı Mahmud Ağa ve Keçeci’de sadece birer kişi yetim/öksüz olduğu için sadakadan istifade etmiştir.⁴⁶

Defterde sadaka alacaklar arasında dikkat çeken bir diğer grup ise engelli olarak sınıflandırdığımız kişilerdir. Bu türden kişilerin durumu “*Kayıççı âlil Ahmed*”⁴⁷, “*Küçük Hasan zevcesi âmâ Ayşe Hatun*”⁴⁸, “*Çolak Abdullah*”⁴⁹, “*Yekçeşm Ebubekir*”⁵⁰ örneğinde olduğu gibi sahip oldukları engel durumuyla kaydedilmiştir. Sadaka alacak bu grubun toplam miktarı 62 kişidir. Âlil olarak kaydedilenlerin en yoğun olduğu mahalle dokuz kişi ile Baba Haydar mahallesi’ndedir.⁵¹ Cezeri Kasım Paşa’da yedi, Dere Mahallesi’nde ise altı kişi âlildir.⁵² Ahmed Dede, Ali Paşa, Korucu Mehmed Çelebi, Fethi Çelebi, ve Hasköy’e bağlı Abdusselâm’da ise ikişer kişi âlil olduğu için sa-

-
- 36 TSMA. D. 02534, v. 2a.
 37 TSMA. D. 02534, v. 3b.
 38 TSMA. D. 02534, v. 4a, 4b.
 39 TSMA. D. 02534, v. 3a-b. 4a.
 40 TSMA. D. 02534, v. 6b, 7a.
 41 TSMA. D. 02534, v. 7b-8a.
 42 TSMA. D. 02534, v. 3b, 4b, 6b, 7a.
 43 TSMA. D. 02534, v. 7a.
 44 TSMA. D. 02534, v. 2a, 2b, 3b, 4a.
 45 TSMA. D. 02534, v. 7a, 3a, 4b, 5a, 5b.
 46 TSMA. D. 02534, v. 2b, 3a, 3b, 4a, 5b, 6b, 7a, 7b.
 47 TSMA. D. 02534, v. 4b,
 48 TSMA. D. 02534, v. 5b.
 49 TSMA. D. 02534, v. 6a,
 50 TSMA. D. 02534, v. 3a.
 51 TSMA. D. 02534, v. 3a.
 52 TSMA. D. 02534, v. 4b, 5a.

dakadan istifade etmiştir.⁵³ Bun mahallelerin dışında Kasım Çavuş, Düğmeciler, Nişancı Mustafa Paşa, Evliya Baba, Defterdar Mehmed Efendi mahalleleri ve Topçular köyünde ise birer kişi âlîl olarak kaydedilmiştir.⁵⁴ Hasköy'e bağlı olan Turşucu, Kiremitçi Ahmed Çelebi ve Keçeci'de birer kişi âlîl olduğu için sadakadan faydalanmıştır.⁵⁵ Cezeri Kasım Paşa dört kişiyle bu en fazla engellinin kaydedildiği mahalledir.⁵⁶ Baba Haydar, Süleyman Subaşı, Evliya Baba, Fethi Çelebi, Davud Ağa, Merkez Efendi mahallelerinde ise ikişer kişi sadaka alacaklar arasında kaydedilen engellilerdir.⁵⁷ Bıçakçı Ferhad, Takyeci Baş, Dere ve Hasköy'e bağlı Abdusselâm mahalleleri ile Ali Beğ köyünde sadece ise birer kişi bu özelliklere sahiptir.⁵⁸ Diğer mahalle ve köylerde ise engelli olarak kaydedilen kişi bulunmamaktadır.

Dinî grup ve zümreler içerisinde fakir olan kişilerde Eyüp'de dağıtılan sadakadan istifade etmiştir. Bu kişilerin "*Fukaradan mahalle-i mezkûr misafiren sakin İmam Efendi*", "*Fukaradan Müezzîn Efendi*"⁵⁹, "*Eş Şeyh Mehmed Efendi*"⁶⁰, "*Hafız Efendi*", "*Es-Seyyid Hasan Efendi*", "*Derviş İsmail*"⁶¹ örneklerinde olduğu gibi statüsü/ünvanı belirtilmiştir. Farklı mahallelerde bu gruptan 33 kişi kaydedilmiştir. Servi Mahallesi hafız, derviş, seyyid ünvanlı sekiz kişi kaydedilmiştir.⁶² Zeyneb Hatun, Defterdar Süleyman Çelebi, Hadice Sultan ve Davud Ağa mahallelerinde üçer kişi bu unvanla kaydedilmiştir.⁶³ Camii Kebir, Ahmed Dede, Düğmeciler, Ali Paşa, Otakçı Baş, Emir Buhari, Cezeri Kasım Paşa mahallelerinde ise sadece birer kişi bu özellikleriyle kaydedilmiş ve sadakadan istifade etmiştir.⁶⁴ Hasköy'de ve buraya bağlı olan mahallelerde bu türden fakir kaydedilmemiştir. Topçular köyünde ise bir imam ve bir müezzîn bulunmaktadır.⁶⁵

Sadaka defterinde kayıtlı bir diğer grup ise talebeler ve meczuplardır. "*Talebeden Velîyuddin Efendi*"⁶⁶ örneğinde olduğu gibi, Baba Haydar, Zal Mahmud Paşa, Cezeri Kasım Paşa ile Hasköy'e bağlı Turşucu mahallelerinde toplamda beş talebede sadakadan istifade ettirilmiştir.⁶⁷ Eyüp'de sadaka alacaklar arasında meczuplar⁶⁸ ise sadece sekiz kişidir. Ahmed Dede Mahallesi'nde ki meczuplardan birisi erkek diğeri ise kadındır.⁶⁹ Süleyman Subaşı, Dere, Fethi Çelebi, Davut Ağa ve Hasköy'e bağlı Keçeci mahallelerinde kaydedilmiştir.⁷⁰

Eyüp Sultan'da dağıtılan sadakadan istifade etmiş olan bir diğer grup ise "*ihdiyâr*"⁷¹ olarak

53 TSMA. D. 02534, v. 2b, 3a, 3b, 4a, 6a, 7b,

54 TSMA. D. 02534, v. 2a, 2b, 5a, 5b, 7a.

55 TSMA. D. 02534, v. 7b.

56 TSMA. D. 02534, v. 4b.

57 TSMA. D. 02534, v. 3a, 4b, 5a, 5b, 6a, 7a.

58 TSMA. D. 02534, v. 2a, 4a, 5a, 7b, 6b.

59 TSMA. D. 02534, v. 6b.

60 TSMA. D. 02534, v. 4b.

61 TSMA. D. 02534, v. 5a.

62 TSMA. D. 02534, v. 5a.

63 TSMA. D. 02534, v. 2a, 3b, 4b, 5a, 6b.

64 TSMA. D. 02534, v. 2a, 2b, 3a, 3b, 4b.

65 TSMA. D. 02534, v. 6b.

66 TSMA. D. 02534, v. 3a.

67 TSMA. D. 02534, v. 3a, 3b, 4b, 7b.

68 TSMA. D. 02534, v.2b, "*Meczûb Mehmed Efendi*".

69 TSMA. D. 02534, v. 2b.

70 TSMA. D. 02534, v. 4a, 5a, 6a, 6b, 7b.

71 TSMA. D. 02534, v.2b, "*İhtiyâr Halil*", "*İhtiyâr Hasan*" vd.

kaydedilen kişilerdir. Bu kişilerin büyük bir kısmı münferid olarak kaydedilmiştir. “İhtiyar kayıkçı Hasan” örneğinde olduğu gibi sadaka alan bazı kişilerin icra ettiği meslek belirtilmiştir. Bu türden ayrıntıların isim benzerliklerinin önüne geçmek amacıyla veya sadaka alan kişinin bu sıfatla tanınması nedeniyle olduğu söylenebilir.⁷² Nişancı Mustafa Paşa Mahallesinde ihtiyar olduğu için sadaka alacak olan dört kişi bulunmaktadır.⁷³ Korucu Mehmed Çelebi’de 3, Bıçakçı Ferhad, Ahmed Dede, Düğmeciler ve Hasköy’de ki Kiremitçi Ahmed Çelebi Mahallelerinde ise ikişer kişi kaydedilmiştir.⁷⁴ Zeyneb Hatun, Sofular, Baba Haydar, Ali Paşa, Defterdar Süleyman Çelebi, Takyeci Baş, Kara Mescid, Merkez Efendi, Hasköy’de Turşucu ve Keçeci mahallelerinde birer kişi ihtiyar olması nedeniyle sadakadan faydalanmıştır.⁷⁵

Defterde “*fukara/fakire*”⁷⁶ olduğu için veya terk edildiği için⁷⁷ kayıkçı, çulcu, muhallebici vb. esnaflık veya bir iş kolunda çalışan kişilerle⁷⁸ tekaüd [emekli]⁷⁹ ve aileleri olmak üzere sadaka verilmesi için kaydedildiği anlaşılan 207 kişi daha bulunmaktadır. Tabloda diğer olarak sınıflandırdığımız bu grup içerisinde ayrıca mahalle görevlileri olan saka, didebân, kapıcı, imam, müezzin vb. yakınları da bulunmaktadır.⁸⁰ Bununla birlikte bu grup içerisinde Camii Kebîr Mahallesinde *Bursalı Naile Hatun*, Fethi Çelebi’de *Varnalı Ayşe*, *Varnalı Molla Kadın*, *Varnalı Fatıma Hatun*, Davud Ağa Mahallesinde *Benderli Salih Reis*, *Ispartalı Mehmed* örneğinde olduğu gibi sadaka alacak kişilerin bir kısmında künyeleri haricinde nereli olduklarına ait kayıtlarda bulunmaktadır.⁸¹

Mahalleler deki fukaralar özellikleri ile belirtildikten sonra defter son kısmına “Âsitâne-i Âliyye defterine nakil ve kayd olunmağa şerh verilmiştir” kaydıyla *Cem’an 600 nefer 3000 guruş* yazılmıştır. Bu kayıttan sonra “*Bilâdi muharrir cem’an altı yüz nefer fukara ibtidâlarında meblağ-ı merkûm üç bin guruş tevzi’ ve taksîm ve imam mumâileyh Hafız Abdullah Efendi hazır olduğu halde e’imme ve muhtarları mârifetleriyle te’ diye ve teslim olunub birbiri umur ve devlet-i şehinşâhiye müdâvemet ve nusret zillî zalîl ilâhiye muvâzebet üzere oldukları iş bu mahalle şerh olundu*” ifadesiyle Eyüb Kadısı Mehmed Tevfik Efendinin mührüyle tasdik edilerek bitmiştir.⁸²

Sonuç

İslâm inancında ve sosyal hayatında yardımlaşma önemli bir yere sahiptir. Bu anlayış doğrultusunda Türk-İslâm devletleri vakıflara büyük önem vermiş, bu kurumlar aracılığıyla sosyal devlet anlayışını uygulamıştır. Bunların haricinde Sultanlar, törenlerde protokol kuralları gereği merkezi orduya ve vezirlere ihanda bulunmuştur. Örneğin “*Cülus Bahşişi*”nin geçen süreç içerisinde bir protokol kuralı haline dönüşmüştür. Padişahların vezirlere ve tabî devletlere karşı hilât, kılıç vb. hediye etmesi de bu kurallardandır.

İslâmî bir temele dayanan, zekât, fitre, sadaka hususunda da padişahlar ve hanedan mensup-

72 TSMA. D. 02534, v. 3b.

73 TSMA. D. 02534, v. 5a.

74 TSMA. D. 02534, v. 3b, 2b, 7b.

75 TSMA. D. 02534, v. 2b, 3a, 3b, 4a, 6a, 7a, 7b.

76 TSMA. D. 02534, v. 5a, “*Fakire Havva Hatun*”, “*Fakire Hadice Hatun*” vd.

77 TSMA. D. 02534, v. 8b, “*Metrukan saraç Lütfullah*”.

78 TSMA. D. 02534, v. 3a, “*Muhallebici âlil Ahmed*” vd.

79 TSMA. D. 02534, v. 7b, “*Humbaracı tekâüdlerinden âlil İsmail*”, vd.

80 TSMA. D. 02534, v. 6a, “*Didebân İbrahim Ağa*”, “*Merhum imâm zevcesi ...*”.

81 TSMA. D. 02534, v. 2a, 6a, 6b.

82 TSMA. D. 02534, v. 8 a.

ları oldukça cömert davranmıştır. Özellikle hanım sultanlar gelirlerin büyük kısımlarını vakfetmişler ve diğer hayır faaliyetlerinde harcamışlardır. Bu yardımların genel amacı “Sadaka-i Cariye” kavramıyla ilişkilendirilebilir.

Eyüb Sultan’da dağıtılan sadakalarda aynı anlayışın bir yansımasıdır. Eyüb’te 43 mahalle ve üç köyde 600 kişiye 3000 kuruş dağıtılmıştır. Sadaka dağıtılacak kişilerin tespitini mahalle muhtarları ile imamları tespit etmiştir. Sadakanın bu beldede dağıtılmış olması ise Eyyüb El Ensârî ile ilgilidir. *Nitekim padişahların kılıç giyinme törenleri de burada gerçekleşmekteydi.* Mahallerde yaşayan fukaralar Eyüb Baş imamı ile buraya tabi yerlerin mahalle muhtarları tarafından tespit edilmiştir. Bu tespit ve tahrirde imam ve muhtarların bulunmuş olması en küçük idarî birim olan mahallede devletin doğrudan irtibat kurduğu imamın haricinde muhtarında konumunu öne çıkartmak olarak değerlendirilebilir.

Mahalle temelli belirlenen fukara/acezeler [varsa fizikî] özellikleriyle birlikte kaydedilmiştir. Sadaka verilenlerin büyük bölümünü kocası vefat etmiş olan dul kadınlar oluşturmaktadır. Ayrıca tahrir, sicil ve temettuat kayıtları dışında bu tür defterlerde de kadınların isimlerinin olması toponomi açısından ayrıca önemlidir. Bununla birlikte, ihtiyar, alil, âmâ çolak, yek-çeşm gibi özürlü olanlara, derviş, talebe, meczup gibi dini ve ilmi gruplarda sadakalardan faydalanmıştır. Bazı hanelerde yaşayan bireylerin hepsi için sadaka verilmiştir. Bu durumda olanlar ise genellikle dul olup yetim çocuklarıyla birlikte kalan kişilerdir. Sadaka-î Sultânî olarak belirlenen 3000 kuruş Serasker Hüsrev Paşa aracılığıyla belirlenen şahıslara dağıtılmıştır. Bu yardımlar ile yönetici zümre yönetilen nezdinde gerek sosyal ve siyasal gerekse dinsel anlamda statüsünü biraz daha güçlendirme imkânını elde ediyordu.

Son olarak bu makalenin hanedanın farklı bir yardımlaşma aracı olarak kullandığı sadaka ve sadaka defterinden hareketle Osmanlı Devletinde dinsel/sosyal hayat ve yardımlaşma anlayışı ile şehir, mahalle ve toponomi merkezli çalışmalara katkı sunması amaçlanmıştır.

Kaynakça

Arşiv Kaynakları

Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi (BOA)

T SMA. D. 2352, D. 2353, D. 2424, D. 2434, D. 2477, D. 2493, D.9226, D. 02534, D. 10457.

Kaynaklar

Âşık Paşazâde, “Osmanoğullarının Tarihi”, Haz. Kemal Yavuz, M. A. Yekta Saraç, K Kitaplığı, İstanbul 2003.

Gelibolulu Mustafa Ali, “Nushatü’s-Selâtin”, (Haz. Faris Çerçi), Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul 2015.

Kâtib Çelebi, “Düstûru’l-amel liİslâhi’l-halel”, (Haz. Ensar Köse), Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul 2016.

Şeyhoğlu Mustafa, “Kenzü’l-Küberâ ve Mehekkü’l-Ulemâ”, (Haz. Kemal Yavuz), Büyüyen Ay Yayınları, İstanbul 2013.

Araştırma ve İncelemeler

Akgündüz, Ahmet, “İslâm Hukukunda ve Osmanlı Tatbikatında Vakıf Müessesesi”,

OSAV Yayınları, İstanbul 1996.

Atalar, Münir, “**Osmanlı Devleti’nde Surre-i Hümayun ve Surre Alayları**”, DİB Yayınları, Ankara 2015.

Çağrı, Mustafa, “**Cömertlik**”, TDV DİA, c. 8, İstanbul 1993, s. 72-73.

Çağrı, Mustafa, “**İnfak**”, TDV DİA, c. 22, İstanbul 2000, s. 289-290.

Duman, Ali, “**Sadaka**”, TDV DİA, c. 35, İstanbul 2008, s. 383-384.

Düzbakar, Ömer, “**Osmanlı Döneminde Mahalle ve İşlevleri**”, U.Ü. F.E.F. Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl 4, Sayı 5, Bursa 2003, s. 97-108.

Eralp, T. Nejat, “**Eyüp Sultan ve Osmanlı Hükümdarlarının Kılıç Kuşanma Törenleri: Taklid-i Seyf**”, Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla II. Eyüp Sultan Sempozyumu: Tebliğler (8-10 Mayıs 1998), İstanbul, 1998, s. 150-153.

Görgün Özcan, “**Osmanlı Şehirciliği ve Vakıflar**”, Yeditepe Yayınları, İstanbul 2017.

Güler, Mustafa, “**Osmanlı Devletinde Haremeyn Vakıfları**”, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2011.

Günay, Hacı Mehmet, Yediyıldız, Bahaeddin, “**Vakıf**”, TDV DİA, c. 42 İstanbul 2012, s.475-486.

Günay, Hacı Mehmet, “**Ramazan**”, TDV DİA, C. 34. İstanbul 2007, s. 433-435.

Güneş, Mehmet, “**Osmanlı Döneminde Muhtarlık ve İhtiyar Meclisi (1829-1871)**”, Kitapevi Yayınları, İstanbul 2014.

İnbaşı, Mehmet, Hazırbulan, Tahsin, “**Fatih Sultan Mehmed’in Sahn-ı Semân Medreselerine Vakfettiği Kitaplar**”, Osmanlı İstanbulu VI, 29 Mayıs Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2019, s.61-104.

İnbaşı, Mehmet, Hazırbulan, Tahsin, “**Sadaka-i Sultânî Defterine Göre İstanbul: Semtler, Mahalleler ve Fakirler**”, Osmanlı İstanbulu VII, (Basılmamış Tam Metin Bildiri) İstanbul 2019.

Karagöz, Mehmet, “**Osmanlıda Şehir ve Şehirli Mekân-İnsan-Beşerî Münasebetler**”, (XV-XVIII Yüzyıl), Osmanlı Ansiklopedisi, C. IV, (Edt. Hasan Celal Güzel) Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999, s. 105-107.

Kemal Beydilli, “**İmam**”, TDV DİA, c. 22, İstanbul 2000, s. 181-186.

Muhammed el-Emin el-Mekkî, “**Osmanlı Padişahlarının Haremeyn Hizmetleri**”, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2009.

Öztürk, Nazif, “**İslam ve Türk Kültüründe Vakıflar**”, Vakıflar Dergisi, Sayı 29, Ankara 2005, s. 7-20.

Öztürk, Said, “**Osmanlı Devleti’nde Dilencilik’in Önlenmesi**”, Bir Kent Sorunu: Dilencilik Sempozyumu, İstanbul 2009, s. 109-121.

Pakalın, M. Zeki, “**Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**”, MEB Yayınları, Cilt 1, İstanbul 1993.

Sahillioğlu, Halil, “**Ceyb-i Hümayun**”, TDV DİA, C. 7. İstanbul 1993, s. 465-467.

Sevük, İsmail Habib, “**Fatih’in İstanbul’da ki İlk Eseri Eyyüb-Sultan Sitesi**”, Fatih ve İstanbul, C. 1, Sayı 1, İstanbul 1953, s. 11-15.

Tekin, Zeki, “*Osmanlı İstanbul’unda Dilencilik*”, **Büyük İstanbul Tarihi Ansiklopedisi**, C. IV. Kültür A.Ş. Yayınları, İstanbul 2015, s. 455-461.

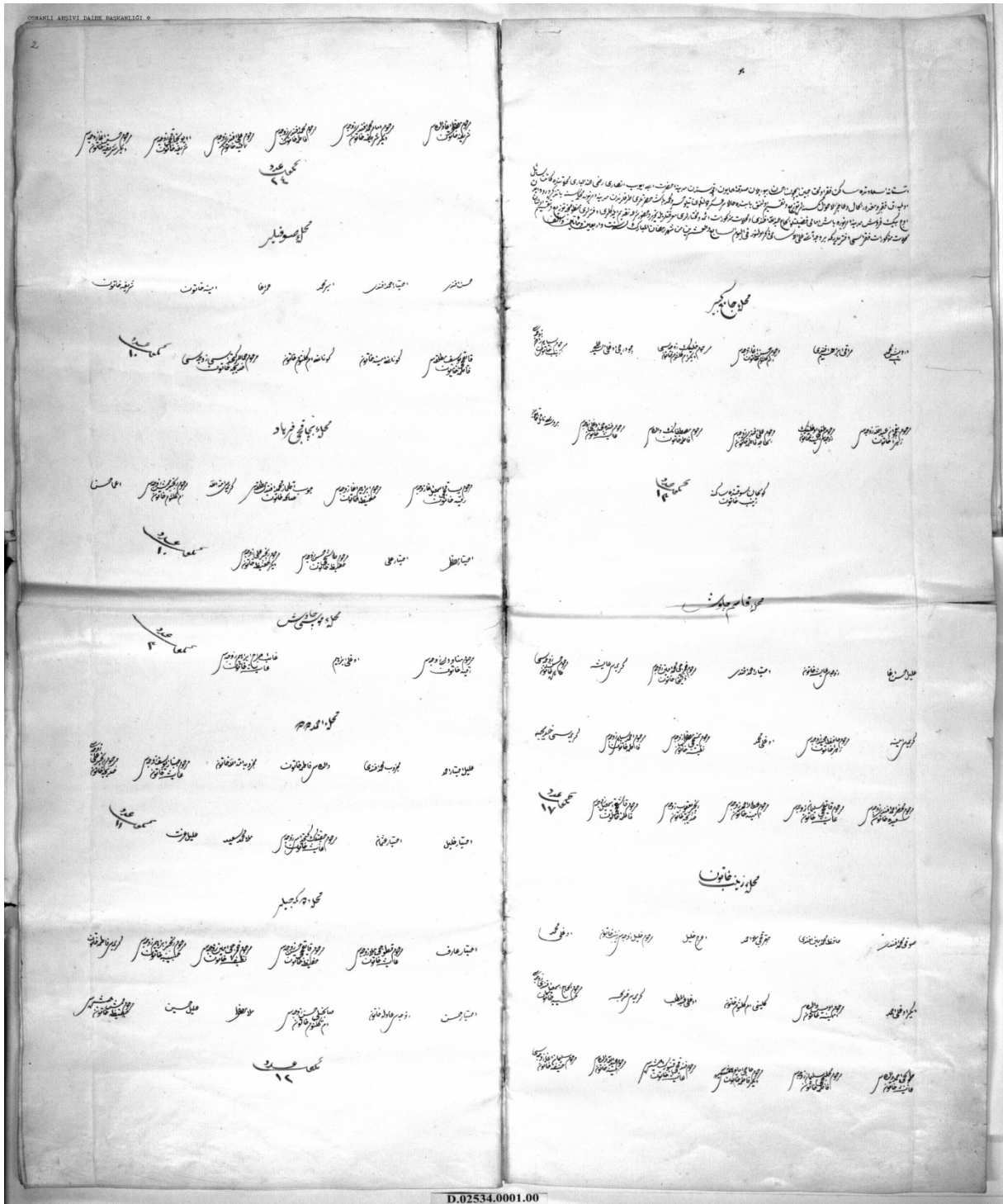
Tunç, Mehmet Nuri, “*Ceyb-i Hümayûn Hazinesi ve Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi r.1288 (m.1872) Tarihli Ceyb ve Harc-ı Hâssa Defterlerinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*”, **Gaziantep Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi**, Gaziantep 2013.

Uzunçarşılı, . Hakkı İ, “**Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı**”, TTK, Ankara 1988.

Yel, Ali Murat – Küçükaşçı, Mustafa Sabri, “*Mahalle*” , **TDV DİA**, c. 7, Ankara 2003, s. 323-326.

Yolal, Mesut, “ *01490, 01491 ve 1492 numaralı Hazine-i Hassa (Ceyb-i Hümayûn) Defterlerinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (r.1327-1328/m.1911-1912)*”, **Gaziantep Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi**, Gaziantep 2013.

Ek 1: Eyüb Sultan Sadaka Defterinden

Ek 2: TSMA-D. 02534 Transkripsiyonu

<p><i>Âsitâne-i Sa'âdette sâkin fukarâ ve muhtâcîn için ihsân buyrulan sadaka-i hümayûn akçesinden Medîne-i Hazret-i ebâ Eyyûb [el-]Ensârî Radiya'llahu anh mahallesinde kâ'inen sâ'il olmayarak fakîr ü magrûru'l-hâl ve 'âcizü'l-ahvâl kimesnelere tevzi' ve taksîm olunmak bâbında halâsı 'asker devletlî inâyetlî Hüsrev Mehmed Paşa Hazretleri taraflarından Medîne-i mezbûre mahallesine ... vurûd iden üç bin guruş Medîne-i mezbûre baş imâmı fazîletlî el-hâc Abdu'llah Efendi ve mahallâtı mezkûrat-ı e'imme ve muhtârları ma'rîfetiyle tahrîr ve huzûr-ı şer'e takdîm eyledikleri defterleri manzûmece tevzi' ve taksîm olunan mahallâtı mezkûrat fukarası defteridir ki ber-vech-i âtî ale'l-esâmi zikr olunur fi'l-yevm seb'a ve'l-i işrin min şehr-i ramâzanü'l- mübârek li-seneti erbâ'in ve mieteyn ve elf</i></p>					
Mahalle-i Camii Kebîr					
<i>Derviş Mehmed</i>	<i>Merakı İbrahim Efendi</i>	<i>Merhum Hüseyin zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Merhum Halil'in zevcesi diğer Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Çorbacı oğlu Es-Seyyid Ali</i>	<i>Merhum Süleyman'ın zevcesi Zeyneb Hatun</i>
<i>Merhum bahçıvan Abdullah zevcesi Zümra Hatun</i>	<i>Merhum dağlı oğlunun zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum Ali Efendi zevcesi el hac Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Mustafa'nın validesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum fitreci oğlu zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Bursalı Naile Hatun</i>
<i>Külhan sokağında sakine Zeyneb Hatun</i>	Yekûn Aded 13				
Mahalle-i Kasım Çavuş					
<i>Âlil Hasan Ağa</i>	<i>Zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>İhtiyar Ahmed Efendi</i>	<i>Merhum kemerci Mehmed Emin zevcesi Zeliha Hatun</i>	<i>Kerimesi Ayşe</i>	<i>Merhum Hasan zevcesi Naile. Hatun</i>
<i>Kerimesi Emine</i>	<i>Merhum Hafız Mehmed zevcesi Zehra Hatun</i>	<i>Oğlu Mehmed</i>	<i>Merhum yemenici Mustafa zevcesi Nefise Hatun</i>	<i>Merhum Ahmed Saim zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Kerimesi Hadice</i>
<i>Merhum muhız Ahmed Efendi Saide Hatun</i>	<i>Merhum katkıçı Süleyman zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum atar Rahman zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Rençber Yakub zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum kaşıkçı İsmail zevcesi Fatıma Hatun</i>	Yekûn Aded 17
Mahalle-i Zeyneb Hatun					
<i>Sofu Mehmed Efendi</i>	<i>Hafız Mehmed Emin Efendi</i>	<i>Çıkırıkçı Molla Ahmed</i>	<i>Oruç Halil</i>	<i>Merhum Halil zevcesi Zeyneb Hatun</i>	<i>Oğlu Mehmed</i>
<i>Diğer oğlu Ahmed</i>	<i>Merhum Eyüb validesi Emine Hatun</i>	<i>Gelini Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Oğlu Abdullatif</i>	<i>Kerimesi Hadice</i>	<i>Merhum el hac İsmail Efendi zevcesi Hasibe Hatun</i>

<i>Hoca Ahmed validesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum muhallebici zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Hacı Emim hemşiresi diğer Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum fındıkçı kanburun hemşiresi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum Abdullah validesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum Süleyman Ağa zevcesi Hanife Hatun</i>
<i>Merhum Mustafa Ağa validesi Şerife Hatun</i>	<i>Merhum imam Mehmed Efendi zevcesi diğer Şerife Hatun</i>	<i>Merhum Mehmed Efendi zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Ali Efendi zevcesi Rukiye Hatun</i>	<i>Oduncu zevcesi Şerife Hatun</i>	<i>Merhum Hüseyin Ağa zevcesi diğer Şerife Hatun</i>
Yekûn Aded 24					
Mahalle-i Sofular					
<i>Hasan Efendi</i>	<i>İhtiyar Ahmed Efendi</i>	<i>Emir Ahmed</i>	<i>Ömer Ağa</i>	<i>Emine Hatun</i>	<i>Şerife Hatun</i>
<i>Kayıklı Yusuf matlukeyi Fatıma Hatun</i>	<i>Günani? Emine Hatun</i>	<i>Günani? Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Merhum hamallar kethüdası zevcesi Hadice Hatun</i>	Yekûn Aded 10	
Mahalle-i Bıçakçı Ferhad					
<i>Merhum yasakçı İsmail Ağanın zevcesi Rukiye Hatun</i>	<i>Merhum İbrahim Ağa zevcesi Hafize Hatun</i>	<i>Çöp atmaz Mehmed Efendi talikesi Saliha Hatun</i>	<i>Kerimesi Emanullah</i>	<i>Merhum rençber Hüseyin zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Âmâ Hasan</i>
<i>İhtiyar Mustafa</i>	<i>İhtiyar Ali</i>	<i>Merhum taşçı Hasan zevcesi Hafize Hatun</i>	<i>Merhum rençber zevcesi diğer Hafize Hatun</i>	Yekûn Aded 10	
Mahalle-i Musa Çavuş					
<i>Merhum manavdar zevcesi Atiye Hatun</i>	<i>Oğlu İbrahim</i>	<i>Gayıb çerağ İbrahim zevcesi Ayşe Hatun</i>	Yekûn Aded 3		
Mahalle-i Ahmed Dede					
<i>Âlil ihtiyar Ahmed</i>	<i>Meczûb Mehmed Efendi</i>	<i>Validesi Fatıma Hatun</i>	<i>Meczûbe Emanullah Hatun</i>	<i>Merhum canbaz Yusuf zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum rençber Ali zevcesi Hadice Hatun</i>
<i>İhtiyar Halil</i>	<i>İhtiyar Osman</i>	<i>Merhum çiftlik kethüdası zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Molla Mehmed Said</i>	<i>Âlil İzzet</i>	Yekûn Aded 11
Mahalle-i Düğmeciler					

<i>İhtiyar Arif</i>	<i>Merhum kahveci Bilal zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı Hüseyin zevcesi Hafize Hatun</i>	<i>Merhum kemerci Emin zevcesi Hafize Hatun</i>	<i>Merhum rençber İbrahim zevcesi Habibe Hatun</i>	<i>Kerimesi Fatıma Hatun</i>
<i>İhtiyar Hasan</i>	<i>Zevcesi Adile Hatun</i>	<i>Sancılı Hasan Zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Molla Mustafa</i>	<i>Âlil Hüseyin</i>	<i>Merhum Hamid hemşiresi Hafize Hatun</i>
Yekûn Aded 12					
Mahalle-i Baba Haydar					
<i>Merhum kapıcı Ali zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Halim Ağa validesi Hadice Hatun</i>	<i>Türbedar Raşid Efendi matlukesi Emine Hatun</i>	<i>Kayıkçı Âlil Mehmed</i>	<i>Zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Âlil Mehmed Tahir</i>
<i>Çulcu? Mustafa matlukesi Hafize Hatun</i>	<i>Merhum hamamcı Osman zevcesi Habibe Hatun</i>	<i>Validesi Âlil Ayşe Hatun</i>	<i>Çulcu Hasan zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Aziz Çavuş validesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum saka Mustafa zevcesi Emine Hatun</i>
<i>Merhum tacir Ali zevcesi Rabia Hatun</i>	<i>Merhum çubukçu Süleyman zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum çürükçü Ömer validesi Ayşe Hatun</i>	<i>Kahve ... İsmail zevcesi Derya Hatun</i>	<i>Kayıkçı Âlil İsmail</i>	<i>Zevcesi zenci Mayra Hatun</i>
<i>İhtiyar Hafize Hatun</i>	<i>Merhum yazıcı Ahmed Efendi zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>İsmail Efendi kayınvalidesi âlile Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Merhum Osman kerimesi Ayşe Hatun</i>	<i>Âmâ İbrahim</i>	<i>Çamurcu Abdullah zevcesi âlile Hadice Hatun</i>
<i>Çamurcu İbrahim zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Talebeden İbrahim Efendi zevcesi Rukiye Hatun</i>	<i>Muhallebici Âlil Ahmed</i>	<i>Yek-çeşm Ebubekir</i>	<i>Talebeden Veliyuddin Efendi</i>	<i>Âlil İsmail</i>
<i>Merhum oyuncakçı Süleyman zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Oruç Hüseyin</i>	<i>Âlil Ali Baba</i>	<i>Oğlu .... Molla Ömer</i>	<i>Merhum çıracı Arif zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum çeltikçi zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>
Yekûn Aded 36					
Mahalle-i Ali Paşayı Cedid					
<i>Merhum muhızır başı validesi Zeyneb Hatun</i>	<i>İhtiyar molla kadına</i>	<i>Molla Mehmed</i>	<i>Zenci Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Mehmed Efendi zevcesi Hamide Hatun</i>	<i>Merhun nalçacı zevcesi Ayşe Hatun</i>
<i>Âlil Emine Molla</i>	<i>Âlile Fatıma Hatun</i>	<i>Zenci Ayşe Hatun</i>	Yekûn Aded 9		

Mahalle-i El-Hac Hüsrev					
<i>Canbaz esir faraş Mehmed Sadık</i>	<i>Kayınvalidesi Ser basma? Hatun</i>	<i>Merhum tabancacı deli Süleyman zevcesi Esmâ Hatun</i>	<i>Merhum canbaz Mehmed zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Kerimesi Fatıma</i>	<i>Diğer kerimesi Hadice</i>
<i>Merhum balıkçılar kethüdası İsmail Ağa zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Yorgancı Abdurrahman kayın validesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum çamurcu deli Mehmed validesi Rukiye Hatun</i>	<i>Canbaz Sadık zevcesi Ayşe Hatun</i>	Yekûn Aded 10	
Mahalle-i Otakçı Başı					
<i>Merhum Mustafa zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum İbrahim Ağa zevcesi Rukiye Hatun</i>	<i>Merhum Abdullah Ağa zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Halil Ağa zevcesi Hanife Hatun</i>	<i>Merhum Osman Ağa zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Halil Ağa zevcesi Rukiye Hatun</i>
<i>Merhum Mehmed Ağa zevcesi Hanife Hatun</i>	<i>Merhum Osman Ağa zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum Emin Ağa zevcesi Nesibe Hatun</i>	<i>Merhum İbrahim Ağa zevcesi Sıdıka Hatun</i>	<i>Molla Mehmed</i>	<i>Merhum Bekir kerimesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>
<i>Merhum Osman zevcesi Hadice Hatun</i>	Yekûn Aded 13				
Mahalle-i İslâm Beğ					
<i>Rençber Osman</i>	<i>Şerif Osman Efendi</i>	<i>Rençber Hüseyn</i>	<i>Merhum Abdi zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum çubukçu Süleyman zevcesi Esmâ Hatun</i>	<i>Merhum kadifeci Ahmed zevcesi Ayşe Hatun</i>
<i>Merhum kalaycı Hasan zevcesi Kamile Hatun</i>	<i>Merhum terzi Mustafa zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum manav Veli zevcesi Ayşe Hatun</i>	Yekûn Aded 9		
Mahalle-i Zal Mahmud Paşa					
<i>Talebeden Molla Mehmed Arif</i>	<i>Talebeden Molla Hasan</i>	<i>Fukaradan Fatıma Hatun</i>	<i>Fukaradan diğer Fatıma Hatun</i>	Yekûn Aded 4	
Mahalle-i Defterdar Süleyman Çelebi					
<i>Molla Mehmed</i>	<i>İhtiyar Sadık Ağa</i>	<i>Derviş Mahmud</i>	<i>Zevcesi Rukiye Hatun</i>	<i>Derviş İbiş</i>	<i>Merhum Selim zevcesi Ayşe Hatun</i>
<i>Merhum İmam Hasan Efendi gelini Hadice Hatun</i>	<i>Topçu Reşid zevcesi Esmâ Hatun</i>	<i>Merhum eskici Mustafa zevcesi Nefise Hatun</i>	<i>Merhum Ahmed zevcesi Zübeyde Hatun</i>	Yekûn Aded 10	
Mahalle-i Şah Sultan					

<i>Merhum hasırcı Mehmed zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum bazbân Mehmed Ağa zevcesi Havva Hatun</i>	<i>Nazif Ağa matlukesi Zeliha Hatun</i>	<i>Merhum Hacı Hasan kerimesi Esmâ Hatun</i>	<i>Muhtediye Hadice Hatun</i>	<i>Fukaradan Saliha Hatun</i>
<i>Fukaradan Es Seyyid Halil</i>	Yekûn Aded 7				
Mahalle-i Silahi Mehmed Beğ					
<i>Merhum ... Mehmed'in kayınvalidesi Zeliha Hatun</i>	<i>Merhum el-hâc Ahmed zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum keresteci Şerif zevcesi Rukiye Hatun</i>	<i>Hafız Abdullah'ın kayınvalidesi Hadice Hatun</i>	Yekûn Aded 4	
Mahalle-i Korucu Mehmed Çelebi					
<i>Merhum kayıkçı Mehmed zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Kerimesi Emanullah</i>	<i>Merhum kayıkçı Emin zevcesi Nefise Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı Halil kerimesi Emine Hatun</i>	<i>Kayıkçı Hasan kerimesi Nesibe Hatun</i>	<i>Marangoz Mehmed'in validesi Âlîl Zeliha Hatun</i>
<i>Eskici Mehmed</i>	<i>Zevcesi Habibe Hatun</i>	<i>İhtiyar Hasan Ağa</i>	<i>Merhum Arab Hoca zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Kerimesi Emine</i>	<i>Diğer kerimesi Huriye Hatun</i>
<i>Merhum mazlum Hüseyin zevcesi Sadiye Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı Ahmed zevcesi Hanife Hatun</i>	<i>İhtiyar kayıkçı Hasan</i>	<i>Zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>İhtiyar Ali Ağa</i>	<i>Zevcesi Hadice Hatun</i>
<i>Merhum ..rlu Ahmed zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum taşçı Mehmed zevcesi Habibe Hatun</i>	<i>Âlîl Ahmed</i>	Yekûn Aded 21		
Mahalle-i Takyeci Başı					
<i>Çolak Mehmed</i>	<i>Fukaradan Abdulkadir</i>	<i>Es seyid Ahmed</i>	<i>İhtiyar İsmail Efendi</i>	<i>Es Seyyid Molla Ahmed</i>	<i>Merhum tatar Hasan zevcesi Zeyneb Hatun</i>
<i>Merhum çamaşırcı Mustafa zevcesi Zeyneb Hatun</i>	<i>Merhum derviş Mehmed zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum berber Mustafa validesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı Said zevcesi Hoca Hatun</i>	<i>Merhum Tabak Hafız zevcesi Rukiye Hatun</i>	<i>Fakir Ümmü Gülsüm Hatun</i>
<i>Merhum kayıkçı Hüseyin zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum Boşnak zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Ömer Halifenin kayın validesi Ayşe Hatun</i>	<i>İkisinin kayın validesi Rukiye Hatun</i>	<i>Merhum gömlekçi zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum hamurcu derviş Mehmed'in zevcesi Fatıma Hatun</i>

<i>Arabacı zevcesi metruke Meryem Hatun</i>	<i>Merhum Ahıskalı Mehmed zevcesi Esmâ Hatun</i>	<i>Merhum macuncu Osman validesi Zeyneb Hatun</i>	<i>Merhum Hami zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Damadı merhumun zevcesi Havva Hatun</i>	<i>Muhallebici validesi .... Zeyneb Hatun</i>
<i>Merhum esirci zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum kalyoncu Mehmed zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Müteveffa doğramacı Derviş zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum doğramacı Ahmed zevcesi Zeyneb Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Müteveffa Havva Hatun</i>
<i>Merhum aşçı zevcesi Âmâ Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum Korkud kerimesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum berber Adil zevcesi Safiye Hatun</i>	<i>Merhum kavurmacı zevcesi Emine Hatun</i>	Yekûn Adet 34	
Mahalle-i Süleyman Subaşı					
<i>Âmâ Ali</i>	<i>Âmâ Ali</i>	<i>Meczûb çolak Mustafa</i>	<i>Merhum Salih zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Halil zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum canbaz Mehmed zevcesi Fatıma Hatun</i>
<i>Merhum Derviş Mustafa zevcesi Molla kadın</i>	<i>Merhum taşçı Mehmed zevcesi Şerife Hatun</i>	<i>Merhum Derviş zevcesi topal Emine Hatun</i>	<i>Merhum taşçı İbrahim zevcesi Havva Hatun</i>	<i>Merhum Hacı Mehmed zevcesi Naile Hatun</i>	<i>Merhum Mehmed Emin zevcesi Hadice Hatun</i>
<i>Merhum tatar Ali zevcesi Aliye Hatun</i>	<i>Merhum yazıcı Emrullah zevcesi Nesli Hatun</i>	<i>Merhum gömlekçi Hüseyin zevcesi Emine Hatun</i>	Yekûn Aded 15		
Mahalle-i Emir Buhari					
<i>Kara Ali</i>	<i>Es Seyyid el hac Mehmed</i>	<i>Fukaradan Emanullah Hatun</i>	<i>Fukaradan Hacı Hafize Hatun</i>	<i>Zekiye Fatıma Hatun</i>	<i>Zenci diğer Fatıma Hatun</i>
Aded Yekûn 6					
Mahalle-i Cezeri Kasım Paşa					
<i>Talebeden âlil Molla Ali</i>	<i>Âlil Ahmed</i>	<i>Merhum nalıncı Mehmed'in zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Kayıkçı âlil Ahmed</i>	<i>Merhum çömlekçi Ahmed zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Yek-çeşm Said</i>
<i>Kayıkçı Osman kayınvalidesi .... Fatıma Hatun</i>	<i>Derviş zevcesi âlil Arif Âmâ Zeliha Hatun</i>	<i>Fakir yek-çeşm Mustafa</i>	<i>Katarcı Mustafa zevcesi âlil Havva Hatun</i>	<i>Merhum turşucu Mehmed zevcesi Rabia Hatun</i>	

<i>Merhum doğramacı zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Derviş Hatun oğlu Mehmed</i>	<i>Diğer oğlu Ahmed</i>	<i>Kayıkçı İbrahim zevcesi Âlil Zeyneb Hatun</i>	<i>Merhum Kütükçü Mehmed zevcesi Nevhibe Hatun</i>	<i>Kadifeci Âlil İsmail</i>
<i>Merhum turşucu Veli kerimesi ali Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum kolcu Yusuf zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Âlil Hüseyin Ağa</i>	<i>Merhum takkeci zevcesi Hasibe Hatun</i>	<i>Merhum çömlekçi İsmail zevcesi zenci Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı Ahmed zevcesi Hadice Hatun</i>
<i>Âlil mestçi Mesud</i>	<i>Zevcesi Zeliha Hatun</i>	<i>Merhum takkeci Osman zevcesi Hasibe Hatun</i>	<i>Merhum Kütükçü Mehmed zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum kasab Mustafa zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Camii Kebir imamı merhum Abdurrahman zevcesi Ayşe Hatun</i>
<i>Merhum humbaracı İsmail zevcesi Naile Hatun</i>	<i>Merhum mestçi Emin zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Merhum humbaracı Emin zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum hantal oğlu zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Âlil panbuğu İsmail</i>	<i>Sağır Mehmed zevcesi Fatıma Hatun</i>
<i>Merhum taşçı Mehmed zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Merhum Osman zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Âlil Hafız Mustafa Efendi</i>	<i>Çolak Mehmed</i>	<i>Merhum lağımçı Mehmed'in kayınvalidesi Emine Hatun</i>	Yekûn Aded 40
Mahalle-i Abdülvedud nâm-ı diğer Hadice Sultan					
<i>Esir faraş tekkeci Mehmed</i>	<i>Zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Oğlu Ali</i>	<i>Diğer oğlu Ahmed</i>	<i>Derviş Salih</i>	<i>Zevcesi Rukiye Hatun</i>
<i>Kerimesi Fatıma</i>	<i>Eş Şeyh Mehmed Efendi</i>	<i>Merhum Süleyman Ağa zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Yetim Mehmed</i>	<i>Diğer yetimi Süleyman</i>	<i>Merhum Hasan Ağa zevcesi Halide Hatun</i>
<i>Merhum hattat Ahmed Efendi zevcesi Saide Hatun</i>	<i>Firarı aşçı Hüseyin zevcesi Havva Hatun</i>	<i>Şeyh Ali</i>	Yekûn Aded 15		
Mahalle-i Naz Perver nâm-ı diğer Dere					
<i>Âmâ eş şeyh Süleyman Efendi</i>	<i>Zevcesi Âlile Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum Ahmed zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum aşçı Hüseyin zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı Süleyman zevcesi Saide Hatun</i>	
<i>Merhum mahalle sakası zevcesi Rahime Hatun</i>	<i>Edirne'li Şerife Hatun</i>	<i>İhtiyar Âlil çömlekçi Mustafa</i>	<i>Zevcesi molla Kadın</i>	<i>Merhum derviş Osman zevcesi Nefise Hatun</i>	

<i>Merhum hacı zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Âlil kayıkçı Ali</i>	<i>Zevcesi fukaradan Hadice Hatun</i>	<i>Edirne’li Emanullah Hatun</i>	<i>Oğlu meczûb pehlivan Ahmed</i>	
<i>Kayıkçı âlil Hacı Ali</i>	<i>Zevcesi âlil Ayşe Hatun</i>	<i>Âlil Zeliha Hatun</i>	Yekûn Aded 18		
Mahalle-i Servi					
<i>Abdulkadir Efendi</i>	<i>Mehmed Kadri Efendi</i>	<i>Hafız Efendi</i>	<i>Es seyyid Hasan Efendi</i>	<i>Derviş Hüseyin</i>	<i>Derviş İsmail</i>
<i>Derviş Mustafa</i>	<i>Derviş Mehmed</i>	<i>Diğer Derviş Mehmed</i>	<i>Halil Efendi</i>	<i>Hasan Efendi</i>	<i>Manav Halil</i>
<i>Derviş Ali</i>	<i>Merhum derviş Mehmed zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Zenci Fatıma Hatun</i>	<i>Fakire Havva Hatun</i>	<i>Fakire Hadice Hatun</i>	<i>Fakire Afife Hatun</i>
Yekûn Aded 18					
Mahalle-i Nişancı Mustafa Paşa					
<i>İhtiyar Süleyman Efendi</i>	<i>İhtiyar Veliyuddin Efendi</i>	<i>İhtiyar İbrahim Ağa</i>	<i>Âlil Ahmed</i>	<i>İhtiyar diğer Ahmed</i>	<i>Merhum Mahmud Ağa zevcesi Hadice Hatun</i>
<i>Merhum Emin Ağa zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum Hacı Mahmud zevcesi Habibe Hatun</i>	<i>Sivas deli ağanın kayınvalidesi Lebibe Hatun</i>	<i>Kâtib Mehmed Efendi kayınvalidesi Ayşe Hatun</i>	<i>Fakir Fatıma Hatun</i>	
<i>Bağcı Mehmed’in kayınvalidesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Merhum kuşçu Abdi zevcesi Saliha Hatun</i>	<i>Halil Efendinin kayınvalidesi Rukiye Hatun</i>	<i>Merhum Abdi Ağa zevcesi Nefise Hatun</i>	<i>Merhum Mehmed Efendi zevcesi Fatıma Hatun</i>	Yekûn Aded 16
Mahalle-i Aşçıbaşı					
<i>Merhum İbrahim zevcesi Rabia Hatun</i>	<i>Merhum Hasan zevcesi Şerife Hatun</i>	<i>Fakire Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Zenci Fedayi Hatun</i>	Yekûn Aded 4	
Mahalle-i Mehmed Beğ					
<i>Derviş Yahya</i>	<i>Hasan Hoca</i>	<i>Merhum arabacı zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Kerimesi Şerife</i>	<i>Silistrelili Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum doğramacı Ömer zevcesi Hadice Hatun</i>
<i>Oğlu Ahmed</i>	Yekûn Aded 7				
Mahalle-i Evliya Baba					
<i>Merhum sarı Mustafa zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Kızı Fatıma Hatun</i>	<i>Âlil Hadice Hatun</i>	<i>Merhum Şakir’in zevcesi Habibe Hatun</i>	<i>Merhum Bali oğlu Ahmed zevcesi Hadice Hatun</i>	

<i>Hacı Emin validesi fakire Hatun</i>	<i>Merhum Mustafa zevcesi Rukiye Hatun</i>	<i>Merhum Kâni zevcesi Havva Hatun</i>	<i>Zenci Mesude Hatun</i>	<i>Zenci Hadice Hatun</i>	
<i>Merhum ..man oğlu zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum vezir çukadarı Feyzullah Ağa zevcesi ... .. Fatıma Hatun</i>	<i>Yek-çeşm Âlil esir Abdullah</i>	<i>Merhum Süleyman zevcesi Meryem Hatun</i>	<i>Fakire Ayşe Hatun</i>	
<i>Fakire Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Galib oğlu Osman zevcesi fakire Ayşe Hatun</i>	<i>Fakire Emine Hatun</i>	<i>Küçük Hasan zevcesi Âmâ Ayşe Hatun</i>	Yekûn Aded 19	
Mahalle-i Kara Mescid					
<i>Şeyh Abdulkadir kerimesi Molla Kadın</i>	<i>Merhum nakkaş başı türbedar Abdi Efendi kerimesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum Emir Hafız zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Beğ reisi merhum Mehmed zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum Ali Baba zevcesi Fatıma Hatun</i>	
<i>Merhum Âmâ Ahmed Efendi zevcesi Nesibe Hatun</i>	<i>Merhum Hüseyin Çelebi oğlu kerimesi Ayşe Hatun</i>	<i>Oğlu Salih</i>	<i>Diğer oğlu Feyzullah</i>	<i>Merhum Ali zevcesi meczûbe Emine Hatun</i>	
<i>İhtiyar İbrahim Ağa</i>	<i>Avni Efendi .... Metruke Ayşe Hatun</i>	<i>Kerimesi Fatıma</i>	<i>Didebân İbrahim Ağa</i>	Yekûn Aded 14	
Mahalle-i Cebecibaşı					
<i>Merhum cebeci Mehmed Ağa zevcesi Zeliha Hatun</i>	<i>Merhum kaşıkçı Rıza zevcesi Naile Hatun</i>	<i>Kayıkcı Süleyman zevcesi Hafize Hatun</i>	<i>Kayıkcı Mustafa zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum saka zevcesi Hafize Hatun</i>	<i>Merhum kapıcı Süleyman zevcesi Hadice</i>
<i>Merhum kahveci Ebubekir zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum kahveci Ahmed zevcesi Zeyneb Hatun</i>	<i>Merhum çubukçu zevcesi Havva Hatun</i>	<i>Merhum Abdullah zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum Hüseyin zevcesi Meryem Hatun</i>	Yekûn Aded 11
Mahalle-i Fethi Çelebi					
<i>Meczûb Derviş Hasan</i>	<i>Çolak Abdullah</i>	<i>Zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Oğlu Ahmed</i>	<i>Kerimesi Emine</i>	<i>Fukaradan Âlil Ali</i>
<i>Âmâ Osman</i>	<i>Fukaradan Murtaza</i>	<i>Âlil Alaaddin</i>	<i>Sarıkcı matlukesi zenci Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum Emin Efendi zevcesi Rukiye Hatun</i>	
<i>Merhum çukadar Numan zevcesi Şerife Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum Rumî Mustafa zevcesi sağır Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum taşçı Mahmud zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Varna 'lı molla Kadın</i>	<i>Varna 'lı Fatıma Hatun</i>	

<i>Oğlu Adem</i>	<i>Varna'lı Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum şeyh Subaşı zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum Halil Ağa zevcesi âlil Fatıma Hatun</i>	<i>Didebân zevcesi validesi mecrûme Zeyneb Hatun</i>	
<i>Kerimesi Emine Hatun</i>	Yekûn Aded 22				
Mahalle-i Davud Ağa					
<i>Benderli Salih Reis</i>	<i>Derviş Ahmed</i>	<i>Âmâ Hüseyin</i>	<i>Çolak Mehmed</i>	<i>Derviş Edhem</i>	<i>Nakkaş Cemşid</i>
<i>Meczûb Aras</i>	<i>Ispartalı Mehmed</i>	<i>Çömlekçi Mehmed Emin</i>	<i>Derviş Hacı Said</i>	<i>Merhum El Hac Hüseyin zevcesi Nimetullah Hatun</i>	<i>İbrahim Ağa kayınvalidesi Zeyneb Hatun</i>
<i>Mahmud Halife'nin kayınvalidesi Cemile Hatun</i>	<i>Kerimesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Emin Ağa'nın validesi Sabiha Hatun</i>	<i>Merhum Ali Ağa zevcesi Hafize Hatun</i>	<i>Merhum Halil Efendi zevcesi Şerife Hatun</i>	
<i>Kayıkçı İsmail validesi Şerife kadın</i>	<i>Zenci Rahime Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı Ahmed zevcesi Tenzile Hatun</i>	<i>Mansur ođunun validesi Ayşe Hatun</i>	<i>Çömlekçi Emin validesi Emine Hatun</i>	
<i>Merhum Memiş zevcesi Zeliha Hatun</i>	<i>Zenci Tevzih? Kadın</i>	<i>Saraç Mehmed'in validesi Naile Hatun</i>	<i>Emin Ağa validesi Emine Hatun</i>	<i>Said Ağa zevcesi Ayşe Hatun</i>	
<i>El hac Said zevcesi Mesude Hatun</i>	<i>Kayıkçı İsmail validesi Kezban Hatun</i>	<i>Merhum Hüseyin Ağa zevcesi Mahbure Hatun</i>	<i>Çanakçı Emin validesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>El Hac Ahmed validesi Şerife Hatun</i>	
<i>Merhum Hüseyin Efendi kerimesi Zeyneb Hatun</i>	<i>Merhum şerbetçi zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Derviş Ahmed validesi Fatıma Hatun</i>	<i>Fakire Nefise Hatun</i>	Yekûn Aded 36	
Karye-i Topçular					
<i>Fukaradan Osman</i>	<i>Fukaradan Mehmed</i>	<i>Fukaradan Salih</i>	<i>Fakir Emine Hatun</i>	<i>Fakire Sema Hatun</i>	<i>Fakire metruke Ayşe Hatun</i>
<i>Âlil Şerife Hatun</i>	<i>Âlil Habibe Hatun</i>	<i>Fukaradan mahalle-i mezkûr misafiren sakin İmam Efendi</i>	<i>Fukaradan Müezzın Efendi</i>	Yekûn Aded 10	
Karye-i Ali Beğ					

<i>Fukaradan Mustafa</i>	<i>Âmâ İbrahim</i>	<i>Ahmed Efendinin kayınvalidesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Merhum Hacı Abdurrahman zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum Osman zevcesi Ayşe Hatun</i>	Yekûn Aded 5
Mahalle-i Merkez Efendi					
<i>Merhum sepetçi Hasan zevcesi Zeliha Hatun</i>	<i>Merhum çoban Ahmed zevcesi Bedriye Hatun</i>	<i>Merhum Derviş Abdi zevcesi Hanife Hatun</i>	<i>Merhum berber Hafız zevcesi Saliha Hatun</i>	<i>Merhum Mevlüd Hulusi zevcesi Nimetullah Hatun</i>	
<i>Mevlüd Hasan Dede</i>	<i>Merhum Aziz zevcesi Nefise Hatun</i>	<i>Kerimesi Zade</i>	<i>Merhum haseki Arif Ağa zevcesi Fatma Hatun</i>	<i>Âmâ Havva Hatun</i>	<i>Kerimesi Habibe Hatun</i>
<i>Yetimi Mustafa</i>	<i>Diğer yetimi Mehmed</i>	<i>Çolak Ali</i>	<i>İhtiyar Ali Baba</i>	<i>Oruç Emine Hatun</i>	Yekûn Aded 16
Mahalle-i Takyeci der harici Topkapı					
<i>Fakire Emine Hatun</i>	<i>Fakire Havva Hatun</i>	<i>Fakire Fatıma Hatun</i>	<i>Fakire Zeyneb Hatun</i>	<i>Fakire Mustafa</i>	<i>Fakire Boşnak Ahmed</i>
Yekûn Aded 6					
Mahalle-i İlyaszâde der harici Topkapı					
<i>Fukaradan Emin İbrahim</i>	<i>Fakire Hafize Hatun</i>	<i>Fakire Ayşe Hatun</i>	<i>Fakire diğer Ayşe Hatun</i>	<i>Fakire Şerife Hatun</i>	
<i>Fakire taşçı-zâde zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Fakire Havva Hatun</i>	<i>Fakire Rukiye Hatun</i>	Yekûn Aded 8		
Mahalle-i Defterdar Mehmed Efendi					
<i>Merhum kahveci Osman zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum manav Ali zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum hamal Mehmed zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı Hasan zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum debbağ Ahmed zevcesi Ayşe Hatun</i>	
<i>Oğlu Hasan</i>	<i>Merhum İbrahim Ağa zevcesi Molla kadın</i>	<i>Fukaradan âlîl Osman</i>	<i>Kerimesi Sıdika</i>	<i>Fukaradan Ahmed</i>	Yekûn Aded 10
Karye-i Sadabad					
<i>Fukaradan Halil Baba</i>	<i>Merhum cebeci oğlu zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum İmam zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Fakireden Fatıma Hatun</i>	Yekûn Aded 4	
Mahalle-i Mahmud Ağa der Südlüce Kasaba-i Hasköy					
<i>Merhum humbaracı Ömer Ağa zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Saka Mehmed hemşiresi Rabia Hatun</i>	<i>Humbaracı tekaüdlerinden Derviş Ağa zevcesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum İsmail Ağa kerimesi Nefise Hatun</i>	<i>Merhum kayıkçı Hamid zevcesi Şerife Hatun</i>	Yekûn Aded 5

Mahalle-i Abdüsselâm der kasaba-i mezbûr					
<i>Humbaracı takaiüdlerinden Âlil İsmail</i>	<i>Âlil es-seyyid Mustafa</i>	<i>Âmâ es-seyyid Mehmed Emin</i>	<i>Merhum kayıkçı Ali zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Merhum humbaracı Ahmed zevcesi Hadice Hatun</i>	
<i>Merhum berber Mustafa zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum manav Mehmed zevcesi Fatıma Hatun</i>	Yekûn Aded 7			
Mahalle-i Turşucu der kasaba-i mezbûr					
<i>Merhum humbaracı Salih zevcesi Emine Hatun</i>	<i>Merhum börekçi Süleyman zevcesi Nefise Hatun</i>	<i>Merhum humbaracı Ferhad ve zevcesi ... tullah Hatun</i>	<i>Mürur Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>Varnalı Fatıma Hatun</i>	
<i>Humbaracı te kaiüdlerinden Âlil Abdulkadir</i>	<i>Talebeden hafız Mustafa Efendi</i>	<i>Merhum kalaycı Mehmed zevcesi Ümmü Gülsüm Hatun</i>	<i>İhtiyar Mehmed Emin</i>	Yekûn Aded 9	
Mahalle-i Kiremitçi Ahmed Çelebi der kasaba-i mezbûr					
<i>İhtiyar Âlil Ahmed</i>	<i>İhtiyar es Seyyid Mehmed</i>	<i>Merhum Kurd zevcesi Ayşe Hatun</i>	<i>Merhum marangoz zevcesi Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum Ahmed Ağa zevcesi Fatıma Hatun</i>	
<i>Âlil Emine Hatun</i>	<i>Merhum topçu Mehmed zevcesi Şerife Emine Hatun</i>	Yekûn Aded 7			
Mahalle-i Keçeci der kasaba-i mezbûr					
<i>Merhum hamal Ahmed zevcesi Şerife Fatıma Hatun</i>	<i>İhtiyar molla Ahmed</i>	<i>Meczûb Ahmed</i>	<i>Âlil Mustafa</i>	<i>Merhum Mehmed zevcesi Âmâ Fatıma Hatun</i>	<i>Merhum kahveci Mehmed zevcesi Zeyneb Hatun</i>
<i>Merhum Mehmed kerimesi Hadice Hatun</i>	<i>Merhum berber Mehmed Emin zevcesi Ayşe Hatun</i>	Yekûn Aded 8			
Mahalle-i El Hac Şaban der kasaba-i mezbûr					
<i>Merhum kalaycı Bekir zevcesi Niyaz Hatun</i>	<i>Metrüken saraç Lütfullah</i>	<i>Merhum humbaracı Laz Ali zevcesi Esmâ Hatun</i>	<i>Merhum Mehmed Efendi zevcesi Havva Hatun</i>	<i>Merhum kahveci Ali koz. Zevcesi Hadice Hatun</i>	

<i>Merhum kayıkcı Sadık zevcesi Âmâ Emanullah Hatun</i>	<i>Merhum eskici Mehmed zevcesi metruke Hadice Melek</i>	Yekûn Aded 7
Cem'ân Nefer 600-Yalnız altı yüz neferdir <hr/> 3000 Asitâne-i Âliyye defterine nakil ve kayd olunmağa şerh verilmiştir.		
<p><i>“Bilâdı muharrir cem'an altı yüz nefer fukara ibtidâlarında meblağı merkûm üç bin gurus tevzi' ve taksim ve imam mumâileyh Hafiz Abdullah Efendi hazır olduğu halde e'imme ve muhtarları mârifetleriyle te'diye ve teslim olunub birbiri umur ve devlet-i şehinşâhiye müdâvemet ve nusret zillî zalil ilâhiye muvâzebet üzere oldukları iş bu mahalle şerh olundu”</i></p> <p><i>Eyüb Kadısı Mehmed Tevfik Efendi</i> <i>Mühür</i></p>		